

Izšla ob 4 jutraj.
Stane enoletno . . . 340 K
mesечно 30
za tiskovno 300
za tiskovno 600
—
Oglaš se vsak s svojo
stolpico (30 mm) . . 3 K
za tiskovno do 30 mm
stolpico (30 mm) . . 1.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Uredništvo:
Miklošičeva cesta št. 196
Telefon št. 75
Upravišstvo:
Sodna ulica št. 6
Telefon št. 15
—
Račun iz. post. št. 474
št. 11.242

Današnja številka obsega 12 strani
in stane 2 K.

Ljubljana, 7. septembra.

Ljubljanski veliki sejem je eminentno gospodarski prireditev. Presreči pa se smemo njegove velikega političnega pomena. Od ure svoje otvoritve ima naš sejem jugoslovanski značaj. Pogledite na množice, ki se gibljejo med paviljoni, opazujte prodajalce in kupce, povprašujte, kam gre večina prodane robe, poslušajte govorice — vsak trenutek tega pestrega življenja vam podaja nove drastične dokaze, kako daleč je že prodrla sila narodnega stopljenja in kako krepka je že nacionalna solidarnost, medtem ko leži kakor adhiben v jarku avtonomizem in plemenski separatizem. Življenje je jačje od teorij. Instinkt naroda krepkejši od poedinih reprezentantov prelovojnega avstrijskega mentaliteta. Po mučnih ustavnih debatah in otročjih bolečinah v boju za krepko in močno državo silijo na dan gospodarski in socialni problemi, od katerih rešitve zavisi bodočnost jugoslovanskega naroda in njegove države.

Podjetnik, trgovec je realist. On dela bolj s glavo kot s srcem. Njegova oči so zelo zanesljivi barometer za prognozo bodočnosti. Ljubljanski veliki sejem dokazuje, da se slovensko gospodarstvo, slovenska industrija in slovenska trgovina počasi separirata ter obdaja s kineziškim zidom in to iz enostavnega vzroka, ker bi to bil zavoj pogin. Brez Srbov in Hrvatov bi bil ljubljanski velesejem nemogoč. Ako naš veliki sejem separirata predsejmenje velesejma, da je govoril slavnostni otvoritveni govor v srbohrvaščini, je to dokaz njihovih malih duš in znamenje vstajenosti.

Življenje je jačje od filozofije. Cesar gospod kulturni delavci ne uvideva, to vidi danes že sleherni Ribolčan, ki prodaja svojo suho robo po Hrvatsko, sleherni železničar, ki vrši službo na pragi od Zemuna do Zapršiča, naše služkinje, ki gredo v velikem številu v beograjske srbske hiše, naši natakarji in natakarice, ki so se po naših hotelih in restavracijah kar čez noč naučili srbohrvaščine, naš obrtniki, ki ga ni strah iskati boljši kruh tudi po Makedoniji, naš fant — vojak, ki zadovoljno preživi kratko vojaško dobo med srbskim kmetom v Negotinu, Stipu in drugod, naš kmet, ki prijema izlete med srbske tovaršice, Ljubljanski velesejem je podlaga na tla mnoge predodke. Cilirica je dobila pri napisih poleg slovenske odlično mesto vstopovod, in to brez ukaza in brez uradnih odredb. Dedščina, ki smo jo Slovenci prevzeli od Cirila in Metoda, prihaja med narodom spontano zopet do spoštovanja in časti.

Na priprostejša Sloveka vpliva ljubljanski sejem kot najjačše dokazilo sredstva, da je on danes kot državljani narodne države Jugoslovani bistveno nekaj drugega kot je bil državljani nekdanje Avstrije. Tamkaj sta abso lutno gospodovala industriji in veliki trgovini Nemec in Madžar. Naša mala obrt in mala trgovina sta bili v Avstriji predmet izkoriščanja s strani nemških in drugih tujerodnih agencij. Naš podjetnik, naš trgovec, naš obrtnik in naš delavec je šele na ljubljanskem velesejmu lahko spoznal, da je v Jugoslaviji njim odločena lita in boljše uloga, ki so jo včasih pri nas imeli nemški podjetniki, nemški trgovci, nemški obrtniki in nemški delavci.

Tako naš razveseljiv gospodarski razvoj vsak dan prinaša o moči našega narodnega edinstva in njegove najjačše in najbližje sadi: naše jedinstvene države.

PAŠIČ ZA REORGANIZACIJO RADIKALNE STRANKE.

Beograd, 7. septembra. Kakor poročajo listi je imel ministrski predsednik Pašić kot predsednik glavnega odbora radikalne stranke proglas vsem okrognim odhodom, v katerem pravi, da je treba začeti preureditev radikalne stranke, katero je treba na vsem teritoriju naše kraljevine organizirati. V tem proglasu se govori tudi o odnošaji radikalne stranke na dram drugim strankam. Proglas zastopa mnenje, da mora stranka začeti z zakonodajnim delom.

Milijonska tihotapsva v v orijentekspresu

NEPRIKAZOVANI USPEHI POOSTRENE I ONTOLE. — ZLATO V POŠNIH VREČAH. — ARETACIJE.

Ze ves čas je finančna uprava vedela, da se iz naše države kriomčarajo velike množine zlata in srebra. Da se tihotapcem stopi energično na prste, je finančni minister odredil posebno kontrolno četo, ki pod vodstvom nadzornika Matkovića nadzoruje zlasti mednarodni železniški promet. Ze v prvih desetih dneh svojega delovanja je imela ta kontrola lepe uspehe. Odkrita je bila organizacija internacionalnih židov, ki so »eksportirali« iz naše države zlato in srebro ter v ogromnih množinah »importirali« avstrijske žigosane in nežigosane krone, papirne leve in poljske marke.

Dne 28. avgusta se je posrečilo pri Sušaku zagrabiti tihotapce, ki so hoteli prenesti na Reko za mnogo stotisoč zlatih in srebrnih kron in dinarjev. Preiskava se še nadaljuje.

Dne 29. avgusta je inšpektor Matković v orientekspresu med Zagrebom in Ljubljano našel v poštnem vozu v plombiranih poštnih vrečah 30 tisoč srebrnih kron. Spremljevalec vagona, Turner je bil aretiran in oddan ljubljanski policiji, ki vodi nadaljno preiskavo. Pri aretaciji je Turner poskušal podkupiti uradnike.

Minister dr. Kukovec v Mariboru

Maribor, 7. septembra. (Izv.) Danes popoldne je prišel v Maribor minister za socialno politiko dr. V. Kukovec. Na kolodvoru so ga pozdravili predstavniki oblasti in zastopniki JDS. Po prihodu je minister na okramem glavarstvu sprejmal delovne deputacije, s katerimi je razpravjal o raznih vprašanjih.

Zvečer ob 20. uri se je vrnil v mali dve ani Narodnega doma sestanek demokratov. Dvorana je bila nabito polna. V imenu kraljevine organizacije JDS je pozdravil ministra dr. Rozina, nakar je dr. Kukovec obilno poročal o svojem delu v vladi, o delovanju demokratičnih poslancev iz Slovenije in o politiki demokratične stranke sploh. Naglašal je, da mora prva skrb države biti ureditev do bre uprave, od katere je odvisna naša popolna konsolidacija. Kot minister se je vedno smatral zastopnika splošno narodnih interesov. Resort, ki ga vodi je težaven, vendar so doseženi že lepi rezultati. Rečeno je eno najakutnejših državnih vprašanj. Invalidi, druge velike socialnopolitične zadeve se nahajajo pred rešitvijo v misli upravičenih zahtev delovnega ljudstva. Minister je obilno govoril o protikomunističnih odredbah. Najvišji državni interesi so zahtevali ostre ukrepe. Veseli ga, da je demokratična javnost pokazala potrebno razumevanje. Odločno in z dokazi podprto je zavrnil obžanje, da bi bila sedanja vlada reakcionarna. Opozoril je na dejstvo, da silijo ta očitek najbolj haš tisti krogi, ki so se prepolnili starega avstrijskega duha in se ne morejo uživati v novo dobo. Obsojili je otročjo zlobo opozicije, katera vidi v vsakem delu za gospodarski napredek »bankokratstvo«.

Zelo zanimiva so bila ministrova izvajanja o zunanjepolitičnem položaju. Dr. Kukovec je opozoril, da je v tem oziru imel opetovano priliko doseči uspehe v misli obsega narodnega razpoloženja.

Mnogo se govori o razlikah med demokratimi in radikali. Dr. Kukovec je pričel, da ostane sedanja demokratičn-radikalna koalicija trdna in da bo izvedla svoj upravni program. V okviru tega programa postane tudi Maribor sedež posebne oblasti. Njegov uspeh je, da se bo Hrvatska razdelila samo na 4 oblasti. Kar bo znatno olajšalo situacijo v tej deželi.

Razmere, v katerih živimo so gotovo težavne. Nagrajamo se sredi dogodkov, ki bi mogli ogroziti celo našo nacionalno svobodo, ako vse svoje sile ne osredotočimo pri pozitivnem, treznem delu za državo. Globoko je obžalovati, da se opozicija odlikuje po popolnem negativizmu in da mesto trezne kritike uzanja brez-

Dne 30. avgusta se je vršila ostra kontrola orke ekspresa v Vinkovcih. Kontrolni organi so našli v plafonu vagona, ki je prišel iz Rumunije, več paketov s srebrnimi in zlatimi kronami. Konduktor Bonbome je bil aretiran, vagon na telefonično povelje v Ljubljani od vlaka odklopan in ponovno natančno pregledan.

Glavni uspeh kontrole pa je doslej sledeči: Dne 29. avgusta je pri pregledu orientekspresa našel kontrolni uradnik v vagonu za prtljago 15 poštnih vreč, baje carigradske provenijence, katerih vsebina pa ni bila prijavljena našim carinskim oblastim in tu, i v poštnem seznamu ni bila označena. Vreče so bile jako težke. Uradnik jih je dal odpreti in našel v njih 400 kilogramov suhega zlata, deloma v palicah, deloma v novcu v skupni vrednosti okrog 4 milijonov zlatih frankov. Vreče so bile adresirane na pariško in londonsko pošto. Po dosledni preiskavi izgleda, da gre za veliko tihotapsko akcijo iz Turčije.

Kontrolna akcija se je s vso vnuco nadaljuje.

vestno demagogijo. Demagogija je v današnjih razmerah smrtni narodni greh.

Minister končno naglaš vsemjnost v delu s ožjima tovarišema posl. drjem. Žerjavom in Reiserjem ter priporoča, da se naj pristavi JDS povsod, kjer sodelujejo v javnih zastopih, tudi če so v opoziciji, uveljavljajo pozitivno. JDS je stranka dela in državni in narodni interes ji mora biti vedno nad vse druge.

Ministrova izvajanja so bila sprejeta z burnim odobravanjem.

V debati je dr. Pipuš še enkrat poudaril potrebo, da postane Maribor sedež upravne oblasti.

Nadsv. dr. Peitler je vprašal, kaj namerava vlada storiti prudi draginji. Minister je poudarjal, da se s odredbami in ukazi ne doseže mnogo. Globoko se gažajo spremembe v zunanji gospodarski politiki države so brez pristanka parlamenta, ki je po svoji večini agraren — nemogoče. Obstoječe uredbe dajejo pokrajinskim upravam široko slobodo za primerne ukrepe proti izkoriščevalcem ljudstva. Napačno pa je pričakovati vse od zgoraj. Brez samopomoči ne bo trajnih uspehov. Na vprašanje istega interpellanta o uradniškem vprašanju, je odgovoril dr. Kukovec, da bo v kratkem predložena parlamentu nova službena pragmatika za vso državo.

Dr. Reisman je prošil pojasnil o raznih zunanjepolitičnih zadevah. Minister je glede Baroške poudarjal, da je on preprečil 12letno pogodbo za skupno eksploatacijo. Sedaj zadeva počiva. Zaveda se pa se moramo, da naša mednarodna pozicija ni najboljša. A Bratoš je interpelliral, kaj je vlada storila, da zaščiti naše brate v neodrešeni domovini. Dr. Kukovec je odgovoril, da se bili opetovano izvršeni diplomatični koraki. Pozabili pa ne smemo, da je to vprašanje notranja zadeva Italije. Princip neomešavanja moramo respektirati, če tudi nam srce krvavi. Tako korenito, kakor zahteva naša javnost se da to vprašanje rešiti le na en način — z mečem.

Končno je dr. Reisman predložil resolucijo, ki izreka ministru Kukovcu ter poslancema Žerjavu in Reiserju popolno zaupanje in pozivlja ministra, da se zavzame za ustanovitev samostojne mariborske oblasti.

Resolucija je bila soglasno sprejeta. Predsednik dr. Rozina je zaključil zborovanje z rahvalo g. ministru, kateremu so navzoči priredili priščno ovacijo.

Beograd, 7. septembra. (Izv.) Direktor urada za agrarno reformo dr. Fridrik Lukan je pomaknjen v IV. plačilni razred državnih uradnikov na Joseljanem mestu. Dr. Lukan je vstopil v radikalno stranko.

Avstrijsko-madžarski boji se nadaljujejo

TEŽKE IZGUBE AVSTRIJSKE ŽANDARMERIE. — PASIVNOST ANTANTE. — MADŽARSKA SE NE UKLONI.

Dunaj, 7. septembra. (Izv.) Madžarske tolpe se pripravljajo na večji organizirani vpad na štajerski mej. Akoravno trdi madžarska vlada, da se pri bojih za Kirchschiag in druge kraje ni udeleževal noben vojak, so se antantni oficirji imeli priliko prepričati, da se boj ne bi mogel tako vršiti kot se je, ako ne bi bilo sodelovalo najmanj 1000 mož. Jasno je tudi, da madžarska vlada podpira celo akcijo ker sta Pronay in Heyas izdala v zasedenih krajih celo svoje pisemske znamke.

Dunaj, 7. septembra. (Izv.) Avstrijska žandarmenija ima zvezet zaznamovati težke izgube. V Zagerdu se je branilo 40 žandarjev, dokler jim ni zmanjkalo municije. Madžari so v njih sražnico metali skozi okno ročne granate in ubili vodjo patrulje, Dunka, in težko ranili več žandarjev. Antanto zadeva vedno večja odgo-

vočnost. Ona še vedno upa, da bo njeno maloštevilno vojaštvo prepozdilo madžarske tolpe, in napravilo red in ne pusti vkorakati avstrijskega vojaštva. Avstrijska vlada se mora omejiti edino le na obrambo starih mej.

Pogajanja v zunanjem ministrstvu in pri vladi v Budimpešti so brezuspešna, ker se organizirane tolpe ne drže povelj oficijelne vlade. Tudi je dokaz, da madžarska vlada ni prej podpira odpor v Zapadni Madžarski. Ministrski predsednik Becklen je bil v nedeljo v Subotici, kjer se je del časa posvetil tamošnjim poslom. V tistem mestu je s tamošnjim komandantom C. tenburgom, ki je natančno poučen o vsem delovanju organiziranih tolp, pa ne podvzame ničesar proti njim, ampak jih še podpira z regularnimi četami.

Trajno dober uspeh velikega sejma

Ljubljana, 7. septembra. Tudi današnji peti dan ljubljanskega sejma je vedno nadaljevanje prejšnjih. Ves dan so se tle množice po vseh prostorih sejmišča. Novih vstopnic je bilo prodanih nad 6000, tako da se sklepa na skupen obisk okrog 10.000 ljudi.

Kupčija je bila v nekaterih strokah še mnogo živahnjejša nego včeraj. Mnogo naročil so dobili Kroparji, precej stroji, veliko akleptov sta podpisali obe ljubljanski tvornici parfumerij, volik je promet z navadnimi in stranecnimi čevlji in drugimi izdelki usnarstva. Za to stroko so bili številni obiskovalci iz izkšnih in južnoistočnih delov kraljevine. Prav znatne dobave so zaključili izdelovalci kravati in trikotar, in sicer poleg domačega trga z inozemstvom. Med največjimi kupci so se pojavili Francozi. Tudi to smemo beležiti med velike in ponosne uspehe sejma in naše mlade industrije. Dalje so napravili velike sklepe izdelovalci kolomaza in sličnih sestavin.

Tudi nadrobna trgovina se nadaljuje v živahnem tempu. Sejmski urad ima polne roke dela. Sejmišče izgleda kakor velik prometni trg. Tudi v mestu samem se obilo pozna dotok tujcev. Naval na stanovanja je velik, lokalni

polni, neprestano drdrajo vodila po ulicah.

Sejem je danes posetil poljedelski minister gosp. Ivan Pucelj, ki si je ogledal vse paviljone, zlasti razstavljene oddelke kmetijske industrije. Tudi on je izrekel o sejmu najbolj laskave besede.

Za jutri je najavljenih izredno mnoge posetnikov s dežele, zlasti iz Štajerske obeta biti obisk ogromen. Promet na železnicih je silno narasel.

Poseben vlak na velesejem. Danes 8. septembra bo vozil z Zidanega mostu v Ljubljano poseben vlak št. 43 II. del, ki bo odšel z Zidanega mostu ob 12.10 in dospel v Ljubljano okoli 11. Zvečer pa bo odšel poseben vlak iz Ljubljane do Celja z odhodom iz Ljubljane ob 20. in prihodom v Celje okoli 22.

Prenočevanje tujcev. Oni stanodavci, v kojih stanovanjih stanujejo tujci del časa, nego je to na stanovanjskih listih označeno, so naprošeni, da eventualno podaljšanje takoj javijo stanovanjskemu uradu velesejma. Le na ta način bo mogoče preprečiti, da se tujcem ne bodo nakazovala prenočišča, ki so še vnaprej zasedena.

Veliki sejem se ne podaljša

Upravni odbor Ljubljanskega velesejma je soglasno sklenil, da se sejem ne

podaljša. Zaključni dan je torej neoprekleno 12. september.

Trojanski atentator aretiran

Ljubljana, 7. septembra. Kakor smo izvedeli, se je orožništvu posrečilo ugotoviti identiteto onih dveh mož, ki sta pri Trojanah pripravila dinamični atentat. Atentatorja sta dva komunistična rudarja. Eden je bil danes aretiran ter je vse priznal. Aretacija drugega se pričakuje vsak čas. Z ozirom na interese preiskave oblasti molčijo o podrobnostih.

FINANČNA POGAJANJA Z AVSTRIJO.

Beograd, 7. septembra. (Izv.) Pogajanja, ki so se vršila Beogradu med našimi in avstrijskimi zastopniki v finančnih vprašanjih, so zastala, ker so Avstriji izjavili, da nimajo dovoljnih pooblastil od svoje vlade. Avstrijski zastopniki so zato včeraj prošili, naj se pogajanja za kratek čas prekinijo in potem nadaljujejo na Dunju. Na vlada je tej želji ugodila. Na Dunaju se bodo sestali obojestranski zastopniki tekom prihodnjega tedna.

MILIJONSKI PODPIS INVESTICIJSKEGA POSOJILA.

Beograd, 7. septembra. (Izv.) Te dni je podpisal industrijalec Kosoblanin iz Jagodine 1.500.000 dinarjev investicijskega posojila.

ITALIJA PROTI KARLU.

Legano, 7. septembra. (Izv.) Nadaljnje bivanje Karla Habsburga v Švici bi bilo, kakor poroča »Corriere della sera«, Italiji zelo neljubo, in nezaželeno. Madžarski bi zamogla izposlovati pri Zvezi narodov v Ženevi prostovolje kralja na Madžarskem. Zato bi bilo dobro, odpraviti Karla iz centra Evrope. Da se njemu ne mudi iz Švice, je iz političnih krogov razumljivo. Ne samo mala antanta, marveč tudi Italija se mora brigati za njegovo zatočišče. Povrnitev Karla Habsburga v nasledstvene države bi lahko privedle Italijo v zamotano situacijo. Trdi se, da Kar! ne more zapustiti Evrope, ker njemu sredstev za izdrževanje primerne dvora. Če je to edina ovira njegovega potovanja, bo Italija dobro storila, če mu pomore do primerne stanovanja tam, kjer to žele Italija in mala antanta.

ZAKASNI VODJA ZUNANJEGA MINISTRSTVA.

Beograd, 7. septembra. (Izv.) Dokler se definitivno ne reši vprašanje naslednika šefa prezidija ministrstva zunanjih del, bo vodil posle za odstopivšega g. Popovića dr. Miroslav Janković, šef političnega odseka.

Zdravniški kongres v Ljubljani

PRIHOD UDELEŽNIKOV.

Sredi velikega hrupa, ki vlada sedaj v Ljubljani, prične danes popolnoma na tihem zborovanje jugoslovanskih zdravnikov. Nedvomno je ta kongres eden najvažnejših in najpomembnejših od številnih kongresov, ki so se vršili zadnje čase v Ljubljani.

Udeležniki so prihajali včeraj ves dan z različni vlaki, večinoma s opoldanskimi zagrebškimi brzdavkami. Mnogi od njih so se udeležili II. kongresa za operativno medicino v Zagrebu. Na kongresu so jih pozdravili ljubljanski tovaršniki, ki so jih pravilno podpirali dijaki, medicinci. Skupno je prišlo okoli 150 zdravnikov iz Srbije, Makedonije, Vojvodine, Hrvatske in Slavonije, Črne gore, Bosne in Dalmacije, mnogi s svojimi damami. Iz Beograda so prispeli med drugimi predsednik Jugoslovanskega lekarskega društva, prof. dr. Jovanović-Batut, tajnik društva dr. Stefanović, šef statističnega oddelka dr. Gustav Bogić, iz Zagreba šef zdravstvenega oddelka dr. Lochert in vseučiliški profesor dr. Čačković, iz Sarajeva ruski vseučiliški profesor dr. Sergej Soloterev, iz Pančeva narodni poslanec dr. Momčilo Ivković, iz Kumanova mestni fizik dr. Panajotović, iz Šibenika dr. Čohardžić in dr. Nastić, iz Črne gore štirje zdravniki. Popoldne so si gostje ogledali mesto in deloma tudi veliki sejem, zvečer pa so se vršili v veliki dvorani Narodnega doma pozdravni večer.

ZNANSTVENA PREDAVANJA NA III. SKUPU JUGOSLOV. LEKARSKEGA DRUŠTVA.

9. septembra popoldne:

SPLOŠNA PREDAVANJA.

1.) Dr. I. Jenko (Ljubljana): Uvodni govor Jugoslovanskega društva proti tuberkulozi; 2.) Dr. L. Stojanović (Beograd); 3.) Dr. M. Ivković (Beograd); 4.) Dr. Č. Glurgjević (Beograd): »Rad protiv tuberkuloze u Angleskoj; 5.) Dr. Z. Ruvdić (Sarajevo): »Tuberkuloza u vojsci; 6.) Dr. P. Živanović (Sarajevo): »Vjera, rasa i tuberkuloza; 7.) Dr. Veselko (Crna gora); 8.) Dr. Stajner (Crna gora); 9.) Dr. I. Stojč (Ljubljana): »Streptokoki, zlasti redovno in odprta tuberkuloza; 10.) Dr. Z. Lapajne (Ljubljana): »Tuberkuloza in klimat; 11.) Dr. V. Cepulčić (Zagreb): »Tuberkuloza u Hrvatskoj i Slavoniji; 12.) Dr. L. Thaller (Zagreb): »Apicitis; 13.) Dr. V. Scholler (Leysin): »Terapija tuberkuloze arteficialnim pneumotorakson; 14.) O institucijama za pobijanje tuberkuloze.

9. septembra popoldne:

STATISTIKA.

1.) Dr. G. Bogić (Beograd): »O statistici tuberkuloze u Sloveniji (ev. celoj kraljevini); 2.) Dr. I. Barac (Beograd): »O tuberkulozi u Srbiji; 3.) Dr. Pl. Jožić (Novi Sad): »O tuberkulozi u Vojvodini; 4.) Dr. M. Crvenac (Varaždin): »O tuberkulozi u županiji varaždinskoj; 5.) Dr. I. U. Botteri (Šibenik): »Statistika tuberkuloze u Dalmaciji; 6.) Dr. O. Kralje (Ljubljana): »Statistika tuberkuloze u Ljubljani v zadnjih 10 letih.

KIRURGIJA.

1.) Dr. D. M. Jovčić (Beograd): »O lečenju kirurških tuberkuloza; 2.) Dr. Fr. Derganc (Ljubljana): »Konstitucija in terapija kirurške tuberkuloze; 3.) Dr. M. Černić (Maribor): »O kirurški potrebi tuberkuloze.

INTERNI.

1.) Dr. S. Smederevac (Beograd): »Konstitucija i kontagionističko shvatanje tuberkuloze; 2.) Dr. I. U. Botteri (Šibenik): »Tuberkulin u diagnostičnom, prognostičnom i terapijskom pogledu; 3.) Dr. Volavšek (Ljubljana): »Ambulatorna tuberkulin-terapija; 4.) Dr. Hlaas: »Nova smer v boju proti tuberkulozi.

10. septembra popoldne.

DERMATOLOGIJA.

1.) Dermatološka sekcija I. L. D.: »Razprava o tuberkulozi kože in lupusu; 2.) Dr. Mašek (Zagreb): »Tuberkuloza sluzokože; 3.) Dr. Čiček (Zagreb): »Tuberkuloza kože; 4.) Dr. Farkaš (Zagreb): »Organizacija suzbijanja lupusa. Predavanja trajala največ 15 minut; diskusija v debati samo tri minute.

POZDRAVNI VEČER V NARODNEM DOMU.

V veliki dvorani Narodnega doma se je ob sviranju godbe dravske divizije pod vodstvom kapelnika dr. Corina kmalu razvila prijetna družabna zabava. Imenoma Slovenskega zdravniškega društva je pozdravil goste predsednik dr. Vinko Gregorič, ki se je v svojem kratkem govoru spominjal ustanovitve Zdravniškega bratnega društva v Ljubljani, iz katerega se je pozneje razvil slovenski zdravniški klub, ki praznuje ravno danes 50-letnico svojega obstoja. Jugoslovanski zdravniki vseh plemen so se ponovno sestajali na kongresih v Sofiji, Beogradu in Ljubljani, toda takratne razmere jim niso dovoljevale, da bi dali duška svojim notranjim čustvom tako, kakor bi želeli. Svetovni požar je sedaj odstranil vse ovire, ideje so postale dejavnje. Jugoslovansko lekarsko društvo ni samo stanovska organizacija, ampak ima tudi namen, da javno svedoči narodno enotnost in edinstvo Srbije, Hrvatske in Slovencev. Opozarja, da je le v slogi moč in zaključil svoj govor z vzklikom: Dobrodošli!

Zahvalil se je predsednik Jugoslovanskega lekarskega društva, prof. dr. Jovanović - Batut iz Beograda, ki je naglašal v svojem govoru, da dolžnost zdravnikov ni samo, da pokažejo javno, kako se čuva edinstvo, ampak tudi, da vpoznajo vse dobro in slabe lastnosti naroda in iztebiijo, kar je škodljivo. Izražal je svoje veselje, da je na stara leta doživel uresničenje svojih dijaških sanj.

Mariborski občinski svet

Maribor, 7. septembra.

Sinoči se je vršila redna seja občinskega sveta, ki je trajala do pol 24. ure.

Zupan g. G. Šar je poročal o svojih službenih obiskih pri ministrih povodom pogreba Nj. Veličanstva kralja Petra Veličanstva. Intervencije je glede inkorporacije predmetnih občin.

Mestna blagajna izkazuje 100.527 K. dobičaja iz uničenja mestnega drobiša. Socialni demokrati so predlagali, da naj mestna občina po ljubljanskem in zagrebškem vzgledu zgradi 80 stanovanj za svoje službenice in odposilke v stanovanjski vrst 3. vrste zastopnike. Banke in milijonska podjetja naj se priključijo, da grade. Socialisti so dalje zahtevali, da naj se pri vojaški oblasti izposluje, da nastani podčastnike in častnike po vojašnicah, kjer je dovolj prostora. Vojnega ministru pa naj se ponudi v odkup mestna vojašnica in sicer za 120 milijonov. Predlogi so bili odkazani stanovanjskemu odseku. Ista stranka je predlagala reorganizacijo tržnega nadzorstva. Obsejalo se je postopanje mesarjev in predlagalo ustanovitev mestne mesnice.

Nato so prišli klerikali s svojo znano avtonomistično resolucijo. Njihov zastopnik dr. Leskover je naglašal, da je sedanja ustava slaba in enostranska, ki ne priznava Slovencev tega, kar bi radi, namreč samostojnost itd. Odgovarjala sta mu za demokrate dr. Sernee, za narodne socialiste pa Dekleva, ki sta naglašala, da bi klerikalne zahteve pomenile razpad države. Socialni demokrati so se izjavili za revizijo ustave, a proti razpisu javnih vseh treh plemen. Predlagali so sledečo resolucijo, ki je bila tudi sprejeta: »Stoječ neomajna na stališču ujedinitve vseh treh plemen, zahteva mariborski občinski svet revizijo ustave, ki ne odgovarja političnim, socialnim in kul-

turnim potrebam naroda. Revizija ustave naj se izvrši sporazumno med vsemi tremi plemeni tako, da se ne bo ovrnil razvoj posameznega plemena.

Nato je zupan pristal na to, da naj se o priliki narodnih praznikov razbeležijo na občinskih poročilih vedno samo državne zastave, ali pa zastave posameznega plemena.

Vatod odloka pokrajinske uprave v Ljubljani se je vrnil mestni občini solski referat, ki ga je občina že prevzela. Na predlog finančnega odseka je bilo sklenjeno, naj se takoj pridno pobirajo zbirane občinske doklade.

Obstali razstavi se dovoli podpora po zaključku razstave. Asfaltiranje trotoarjev je že pričelo, vendar pa računski posegajo določeno vsoto za 630.000 K. Potem, ko je bilo več oseb sprejetih v občinsko zvezo, je bila javna seja zaključena in je sledila tajna.

Novi čete za Gornjo Slezijo. Za Gornjo Slezijo določeno čete so zapustile bencinske pokrajine. V nedeljo je odšel en bataljon angleško - irskih čet in poleg teh so odšli še štirje vlaki s francoskimi četami. V ponedeljek zjutraj so odpotovali zadnje čete v Gornjo Slezijo.

Proglas III. internacionale. Kot se poroča iz Helsinkij, je izdala III. internacionalna nov proglas na svetovni proletarijat v katerem pravi, da bo čez nekaj dni pod pretravo pomoči stradalci Rusiji uničiti sovjetsko vladno. Proglas je naperjen v prvi vrsti proti Franciji, kateri se očita, da pošilja v Gornjo Slezijo vojaštvo in munitijo za napad na sovjetsko vladno. Proglas apelira na ves proletarijat, naj opusti militaristične tendence in naj resnično pomaga bednemu prebivalstvu Rusije.

Take Jonescu o romunski zunanji politiki. Romunski zunanji ministar Take Jonescu je izjavil sotrudniku »Petit Journala« med drugim: Vprašanje Carigrada in morskih ožin je evropsko, ali bolje rečeno, svetovno vprašanje. Tega vprašanja torej ne morejo rešiti le posamezne države, ki se zanj interesirajo. Romunija zastopa mnenje, da morajo morske ožine ostati svobodne. Nikoli še nisem čul, da namerava Grška okupirati Carigrad brez privolenja velesil. Romunija je odobrila po sevrški mirovni pogodbi urejen režim v morskih soteskah. Romunija živi z Rusijo v miru, saj so vsa teritorijalna vprašanja med obema državama rešena. Romunija ne bo nikoli dopustila kake diskusije o pripadnosti Bosarabije.

Komunizem v Švic. Bazelska komunistična centrala je na skupščini stranke sklenila ustanoviti neodvisno komunistično stranko za Švico.

Revolucionarni pokret v Španiji. Vesti iz Pariza javljajo, da se opaža v celih Španiji revolucionarni pokret vsled dogodkov v Maroku, ki so pokazali popolno nesposobnost vlade in režima. V državi bi moglo priti do katastrofe, ako vstani osvojijo Mellilo. Nemški tisk izjavlja, da so vse te vesti tendencijske in pravi, da bi bil Franciji zelo dobrodošel prevrat v Španiji.

Novi poljski poslanik v Berlinu. Dosedanji podpredsednik poljske delegacije v Gdanskem dr. Madejski je imenovan poljskim poslanikom v Berlinu.

Štrajk ameriških rudarjev. »Deutsche Allgemeine Zeitung« javlja iz Washingtona: Štrajk rudarjev v zapadni Virginiji ima komunistični značaj; rudarji so povsod izobesili rdeče zastave. Delavstvo je skušalo pošiljati v svet brezštevne vesti in je zgradilo v ta namen posebno radiopostajo. Razen tega so izdali proglase, v katerih se obračajo na dalavstvo Amerike, da jih podpira in da se jim pridruži v borbi proti vladnim četam. Do sedaj je prišlo 40.000 vladnih čet, da napravijo red. Štrajka se udeležuje 70.000 delavcev, ki so odklonili z vlado vsaka pogajanja.

Sokolski vestnik. Sokol v Polju. Drugi javni nastop Sokola v Polju se preloži zaradi državnega žalovanja na nedoločen čas. — Odbor.

Nov sokolski dom. Poslopje blivšega Schulvereina v St. Lenardu v Slovenskih goricah se preuredi za sokolski dom ter se koncem prihodnjega meseca izroči svojemu novemu namenu.

Mariborsko pismo. Pred gledališko sezono. — Umetniška razstava. — Obrtna razstava.

Beli plakati naznanjajo začetek gledališke sezone. S tem je storjen menda konec »krizi«, ki jo je preživljalo mariborsko gledališče že celo lansko sezono. Še zadnji čas so po mestu krožile govorice, da vprašanje ravnateljskega mesta ni definitivno rešeno in da bo otvoritev sezone zavlekla mogoče še za par mesecev. To se pravi zopet par mesecev zgubljenih samo zaradi osebnih vprašanj. Zato je Maribor z veseljem pozdravil oznako o novi sezoni, ki se odpravi sredi tega meseca. Ravnateljsko mesto je prevzel gospod Bratina.

Z njegovo osebo se bo vrnilo v gledališče zopet zaupanje občinstva, kar je pred vsem potrebno. To zaupanje je bilo z lanskimi dogodki zelo omajano, ker se je zdelo, da služi gledališče v osehne namene. Gosp. Bratina je mariborskemu občinstvu znan iz prejšnje sezone, znali smo ceniti njegove

zmožnosti in smo prepričani, da bo imel tudi kot ravnatelj spretno roko. Okoli njega so se zbrale vse glavne sile lanske sezone, tako da bo razpolagal z dobrim ansamblom.

Gojila se bo drama, opereta in mala opera. Na repertoarju je tudi precej slovenskih del, kar je prav; obetajo se tudi štirje slovenske novitete. Skratka: sezona se pripravlja in bo pravočasno otvorjena.

Mislimo, da je bila to prva rešitev in želimo gosp. Bratini, da bi se pod njegovim vodstvom mariborsko gledališče zopet povzdignilo in vršilo svoje veliko dolžnost v našem obmejnem mestu. Ravnateljstvo bo izdajalo list »Drama« ki naj bo nekaj posredovalec med gledališčem in občinstvom. Tako začnemo tretjo sezono z novimi nadami.

Dva člana »Umetniškega kluba Grobar« Vidmar in Stiplovec, sta privedla svojo posebno razstavo. Po tem, kar smo videli na prvi razstavi, smo gledali na ta nastop dveh mladih umet-

nikov nekoliko skeptično. Toda naši dvomi so izhajali iz splošnega sedanjega razpoloženja, ko vidimo povsod nove poskuse pa malo novih razkritij, ki bi kazala pot v bodočnost.

Razstava je bila otvorjena v nedeljo in je priložila k otvoritvi precej občinstva. Umetnika sta napolnila s svojimi deli vsak svojo sobo. Razstava nas je prijetno presenetila.

V Vidmarju se razvija — po našem mnenju — predvsem grafika — in bo na tem polju ustvaril lahko še kaj dobrega. To kaže skupina »Pod klanec«, ki si je v njih združil prav tako svojo osebno noto, kakor n. pr. Kralj v svojih ciklusih. V Vidmarju je še nekaj revolucionarja — ali morebiti še mnogo — ki hoče razbije stare svetove in kazati nove. V nekaterih slikah se ti zdi, da vidiš kokeitiranje s kubizmom in futurizmom — in vendar začetno tu nekaj našega, samostalnega in svojega, tako da pričakujemo iz vsega tega nekaj novega in lepega.

Se bolj nas je presenetil g. Stiplovec: na prvi razstavi je imel par slik,

ki še niso kazale jasne poti in so se zdele skoraj posnetki. Sedaj imamo pred seboj umetnika s popolnoma jasnim programom: našel je svojo tehniko in svoje barve in je ustvaril nekaj slik, ki zadržujejo naš pogled in čutimo, da je v njih precej mlade umetniške sile. Predvsem se kaže bodoči mojster v barvah in če pojde fant naprej, se nam zdi, da bo prodir, seveda bo treba še čisto. Z razstavo smo torej zadovoljni in bi jo bilo zanimivo primerjati s sočasnimi pojavi v Ljubljani. Priporočamo jo vsem, ki se čisto prepričajo o tem, da prihaja v našo vsodobljaljočo umetnost tudi tu nekaj novega.

Priprave za obrtno razstavo so v polnem teku. Ako Ljubljana slavi te dni trimese s svojim velikim semnjem, naj se ji pridruži Maribor vsaj s svojo malo razstavo. Sicer ne bo tako majhna, niti tako skromna, kajti Maribor ima na tem polju mariborčani pokazati. Mislimo, da bodo obiskovalci prav presenečeni gledati te zaklade domače

obrti in morda bo celo Maribor šel v tej razstavi spoznal sam svoje zaklade. Plakat ki naznanja razstavo, kaže dečka, ki nosi na rami bruno zgradbo. Tudi nam se zdi ta razstava eno onih brun, ki jih danes polagamo za nadaljnji razvoj svoji industriji obrti. Najprej je treba pregledati k obrti, kaj zmoremo — potem bomo mogli nadaljevati: česar nimamo, to bomo ustvarili. To je pgt k gospodski samostojnosti.

Vameto, da so ravno Maribor považno gospodarsko, obrtno in industrijsko središče. Naša stara doma obrt, ki je živeła stoletja v starem Mariboru ob Dravi, se morajo seveda spopolniti in povzdigniti, da bo zmogla vsake konkurence. V tem oziru nam razstava poda primeren pregled Maribor stopi torej s polnimi silami počitnice v jesensko sezono. —nh

VSI NA DELO, DA RESIMO BRATE!

SLOŽNO DELO SPASI NAROD. ZATO BODIMO SLOŽNI V DELU ZA JUGOSLOVENSKO MATICO

Popis živine in vozil. Ministrstvo vojne mornarice je na polagali sklepa ministrskega sveta v razpisu s dne 18. avgusta 1921 Por. F. A. br. 15.421 odredilo, da se ima v mesecu septembru in oktobru 1921 nadaljevati lanske leto okinjani popis živine in vozil za potrebo vojske. Za ta popis ostanejo v veljavi določbe, ki so bile izdane lanske leto. Popis bodo vršile vojaške komisije, ki prične povelovati okrog 15. septembra. Podroben načrt bodo izdali komande vojnih okrogov.

K temu je pripomnila, da zahteva majna državna potreba ta popis živine in vozil za organizacijo naše vojske, da bo v primeru potrebe vsaka vojaška jedinica takoj dobila potrebne vprežne čimline in vozila, dalje, da se pri tem popisu nikomur ne bo odvzela živina, ampak samo popisala in stavila v razvidnost. Živine bi bilo treba oddati samo v primeru nabitne mobilizacije vojske, in sicer takrat samo proti pravični odškodnini, kakor to določa člen 40 naše ustave. Ker je država samo skupnost državljanov, ki se mora, ako trga vas skupaj postaviti v bran, je dolžnost vsakega državljanca, da prisluži za ta primer svojo živino in vozila državnim organom, ki se predvsem poklicani skrbeti za obrambo države, t. j. vojaštvo. Žigosanje živine je sploh odpravljeno in se nikomur več ne bo žigosala živina. Popis se vrši samo v zgoraj obrazloženi namen. Ljudstvo naj se ne pusti bogati in zavarjati hujšakom in drugim državi sovražnim elementom, ki bi morali poskušati druge govorice in vesti trositi.

Borza. Zagreb, devize: Berlin 200 — 210, Bukarešta 210 — 220, Milan izplačilo 840 — 850, Šek 840 — 842, London 725, New York izplačilo 194, Šek 194 — 195, Paris 1390 — 1500, Praga 240 — 247, Švicarska 3300, Dunaj 15.85 — 16.05, Budimpešta 46, valute: dolar 192 — 193, avstrijske krone 17 — 18, rubelj 20 — 22, funti 715 — 720, napoleoni 650 — 658, marke 208 — 209.50, lire 830 — 835.

Banka za Primorje 775. Trg. obrtna banka 235. Hrv. eskomptna banka 635 — 655. Jadranska banka 1875. Jugoslovanska banka 455 — 490. Ljub. kreditna banka 820 — 830. Narodna banka 520 — 530. Pratičionna 5020 — 5070. Srpska banka 700 — 705. Goranin 600. Gutman 1350 — 1400. Nar. šumska industrija 600. Našleka industrija drva 505 — 515. Slavonija 495 — 505.

Beograd, valute: dolar 48, funti 190, franki 805, leji 58, marke 52.50, devize: London 182, Paris 358, Zeneva 810, Solun 243, Dunaj 3.97, Berlin 52.50, Praga 59, Milan 211.

Dunaj, devize: Zagreb 625 — 635, Beograd 2507 — 2527, Berlin 1312 — 1318, Budimpešta 2065 — 2095, Bukarešta 1310 — 1320, London 4460 — 4480, Milan 5180 — 5182, New York 1200 — 1204, Paris 9130 — 9170, Praga 1492 — 1498, Sofia 9235 — 9235, Varšava 28 — 305, Zürich 20.715 — 20.825, valute: dolarji 1157 — 1191, marke 1303 — 1320, funti 4430 — 4450, francoski franki 9080 — 9120, lire 5160 — 5180, denari 2497 — 2517, poljske marke 82 — 94, leji 1809 — 1819, švicarski franki 205.50 — 206, češke krone 1487 — 1490, madžarske krone 300.50 — 302.50.

Zürich, Berlin 627, New York 587, London 2170, Paris 4480, Milan 2540, Praga 705, Budimpešta 140, Zagreb 500, Bukarešta 642, Varšava 017, Dunaj 062, avstrijske žigosane krone 034.

Beograd, Italija 406.05, London 348.15 — 348.85, New York 940.25 — 942.25, Paris 717.75 — 719.25, Švicarska 1605.35 — 1608.65, Dunaj 968 — 987, Praga 112.00 — 112.9, Budimpešta 2227 — 2233.

Po svet. — Nove čete za Gornjo Slezijo. Za Gornjo Slezijo določeno čete so zapustile bencinske pokrajine. V nedeljo je odšel en bataljon angleško - irskih čet in poleg teh so odšli še štirje vlaki s francoskimi četami. V ponedeljek zjutraj so odpotovali zadnje čete v Gornjo Slezijo.

Proglas III. internacionale. Kot se poroča iz Helsinkij, je izdala III. internacionalna nov proglas na svetovni proletarijat v katerem pravi, da bo čez nekaj dni pod pretravo pomoči stradalci Rusiji uničiti sovjetsko vladno. Proglas je naperjen v prvi vrsti proti Franciji, kateri se očita, da pošilja v Gornjo Slezijo vojaštvo in munitijo za napad na sovjetsko vladno. Proglas apelira na ves proletarijat, naj opusti militaristične tendence in naj resnično pomaga bednemu prebivalstvu Rusije.

Take Jonescu o romunski zunanji politiki. Romunski zunanji ministar Take Jonescu je izjavil sotrudniku »Petit Journala« med drugim: Vprašanje Carigrada in morskih ožin je evropsko, ali bolje rečeno, svetovno vprašanje. Tega vprašanja torej ne morejo rešiti le posamezne države, ki se zanj interesirajo. Romunija zastopa mnenje, da morajo morske ožine ostati svobodne. Nikoli še nisem čul, da namerava Grška okupirati Carigrad brez privolenja velesil. Romunija je odobrila po sevrški mirovni pogodbi urejen režim v morskih soteskah. Romunija živi z Rusijo v miru, saj so vsa teritorijalna vprašanja med obema državama rešena. Romunija ne bo nikoli dopustila kake diskusije o pripadnosti Bosarabije.

Komunizem v Švic. Bazelska komunistična centrala je na skupščini stranke sklenila ustanoviti neodvisno komunistično stranko za Švico.

Revolucionarni pokret v Španiji. Vesti iz Pariza javljajo, da se opaža v celih Španiji revolucionarni pokret vsled dogodkov v Maroku, ki so pokazali popolno nesposobnost vlade in režima. V državi bi moglo priti do katastrofe, ako vstani osvojijo Mellilo. Nemški tisk izjavlja, da so vse te vesti tendencijske in pravi, da bi bil Franciji zelo dobrodošel prevrat v Španiji.

Novi poljski poslanik v Berlinu. Dosedanji podpredsednik poljske delegacije v Gdanskem dr. Madejski je imenovan poljskim poslanikom v Berlinu.

Štrajk ameriških rudarjev. »Deutsche Allgemeine Zeitung« javlja iz Washingtona: Štrajk rudarjev v zapadni Virginiji ima komunistični značaj; rudarji so povsod izobesili rdeče zastave. Delavstvo je skušalo pošiljati v svet brezštevne vesti in je zgradilo v ta namen posebno radiopostajo. Razen tega so izdali proglase, v katerih se obračajo na dalavstvo Amerike, da jih podpira in da se jim pridruži v borbi proti vladnim četam. Do sedaj je prišlo 40.000 vladnih čet, da napravijo red. Štrajka se udeležuje 70.000 delavcev, ki so odklonili z vlado vsaka pogajanja.

Sokolski vestnik. Sokol v Polju. Drugi javni nastop Sokola v Polju se preloži zaradi državnega žalovanja na nedoločen čas. — Odbor.

Nov sokolski dom. Poslopje blivšega Schulvereina v St. Lenardu v Slovenskih goricah se preuredi za sokolski dom ter se koncem prihodnjega meseca izroči svojemu novemu namenu.

Mariborsko pismo. Pred gledališko sezono. — Umetniška razstava. — Obrtna razstava.

Beli plakati naznanjajo začetek gledališke sezone. S tem je storjen menda konec »krizi«, ki jo je preživljalo mariborsko gledališče že celo lansko sezono. Še zadnji čas so po mestu krožile govorice, da vprašanje ravnateljskega mesta ni definitivno rešeno in da bo otvoritev sezone zavlekla mogoče še za par mesecev. To se pravi zopet par mesecev zgubljenih samo zaradi osebnih vprašanj. Zato je Maribor z veseljem pozdravil oznako o novi sezoni, ki se odpravi sredi tega meseca. Ravnateljsko mesto je prevzel gospod Bratina.

Z njegovo osebo se bo vrnilo v gledališče zopet zaupanje občinstva, kar je pred vsem potrebno. To zaupanje je bilo z lanskimi dogodki zelo omajano, ker se je zdelo, da služi gledališče v osehne namene. Gosp. Bratina je mariborskemu občinstvu znan iz prejšnje sezone, znali smo ceniti njegove

zmožnosti in smo prepričani, da bo imel tudi kot ravnatelj spretno roko. Okoli njega so se zbrale vse glavne sile lanske sezone, tako da bo razpolagal z dobrim ansamblom.

Gojila se bo drama, opereta in mala opera. Na repertoarju je tudi precej slovenskih del, kar je prav; obetajo se tudi štirje slovenske novitete. Skratka: sezona se pripravlja in bo pravočasno otvorjena.

Mislimo, da je bila to prva rešitev in želimo gosp. Bratini, da bi se pod njegovim vodstvom mariborsko gledališče zopet povzdignilo in vršilo svoje veliko dolžnost v našem obmejnem mestu. Ravnateljstvo bo izdajalo list »Drama« ki naj bo nekaj posredovalec med gledališčem in občinstvom. Tako začnemo tretjo sezono z novimi nadami.

Dva člana »Umetniškega kluba Grobar« Vidmar in Stiplovec, sta privedla svojo posebno razstavo. Po tem, kar smo videli na prvi razstavi, smo gledali na ta nastop dveh mladih umet-

nikov nekoliko skeptično. Toda naši dvomi so izhajali iz splošnega sedanjega razpoloženja, ko vidimo povsod nove poskuse pa malo novih razkritij, ki bi kazala pot v bodočnost.

Razstava je bila otvorjena v nedeljo in je priložila k otvoritvi precej občinstva. Umetnika sta napolnila s svojimi deli vsak svojo sobo. Razstava nas je prijetno presenetila.

V Vidmarju se razvija — po našem mnenju — predvsem grafika — in bo na tem polju ustvaril lahko še kaj dobrega. To kaže skupina »Pod klanec«, ki si je v njih združil prav tako svojo osebno noto, kakor n. pr. Kralj v svojih ciklusih. V Vidmarju je še nekaj revolucionarja — ali morebiti še mnogo — ki hoče razbije stare svetove in kazati nove. V nekaterih slikah se ti zdi, da vidiš kokeitiranje s kubizmom in futurizmom — in vendar začetno tu nekaj našega, samostalnega in svojega, tako da pričakujemo iz vsega tega nekaj novega in lepega.

Se bolj nas je presenetil g. Stiplovec: na prvi razstavi je imel par slik,

ki še niso kazale jasne poti in so se zdele skoraj posnetki. Sedaj imamo pred seboj umetnika s popolnoma jasnim programom: našel je svojo tehniko in svoje barve in je ustvaril nekaj slik, ki zadržujejo naš pogled in čutimo, da je v njih precej mlade umetniške sile. Predvsem se kaže bodoči mojster v barvah in če pojde fant naprej, se nam zdi, da bo prodir, seveda bo treba še čisto. Z razstavo smo torej zadovoljni in bi jo bilo zanimivo primerjati s sočasnimi pojavi v Ljubljani. Priporočamo jo vsem, ki se čisto prepričajo o tem, da prihaja v našo vsodobljaljočo umetnost tudi tu nekaj novega.

Priprave za obrtno razstavo so v polnem teku. Ako Ljubljana slavi te dni trimese s svojim velikim semnjem, naj se ji pridruži Maribor vsaj s svojo malo razstavo. Sicer ne bo tako majhna, niti tako skromna, kajti Maribor ima na tem polju mariborčani pokazati. Mislimo, da bodo obiskovalci prav presenečeni gledati te zaklade domače

obrti in morda bo celo Maribor šel v tej razstavi spoznal sam svoje zaklade. Plakat ki naznanja razstavo, kaže dečka, ki nosi na rami bruno zgradbo. Tudi nam se zdi ta razstava eno onih brun, ki jih danes polagamo za nadaljnji razvoj svoji industriji obrti. Najprej je treba pregledati k obrti, kaj zmoremo — potem bomo mogli nadaljevati: česar nimamo, to bomo ustvarili. To je pgt k gospodski samostojnosti.

Vameto, da so ravno Maribor považno gospodarsko, obrtno in industrijsko središče. Naša stara doma obrt, ki je živeła stoletja v starem Mariboru ob Dravi, se morajo seveda spopolniti in povzdigniti, da bo zmogla vsake konkurence. V tem oziru nam razstava poda primeren pregled Maribor stopi torej s polnimi silami počitnice v jesensko sezono. —nh

VSI NA DELO, DA RESIMO BRATE!

SLOŽNO DELO SPASI NAROD. ZATO BODIMO SLOŽNI V DELU ZA JUGOSLOVENSKO MATICO

Popis živine in vozil. Ministrstvo vojne mornarice je na polagali sklepa ministrskega sveta v razpisu s dne 18. avgusta 1921 Por. F. A. br. 15.421 odredilo,

Domače vesti

Minister dr. Kukovec v Zagrebu. V torek je posetil Zagreb dr. V. K. u. k. o. v. e. c. , minister za socijalno politiko. Pri poverjenstvu za socijalno skrbstvo se je vršila konferenca v zadevi rtanovanijskega vprašanja. Konferenca se je udeležili zastopniki zveze denarnih zavodov, zveze industrijskih, trgovskih in obrtnikov, trgovaške zbornice, splošne delavske zveze, zastopniki javnih in privatnih nameštencev ter ličnih posrednikov. Na konferenci se je razpravljalo o vseh vprašanjih, ki so v zvezi s stanovanjsko zadevo. Gospod minister je zaslišal vsa mnenja ter je obljubil, da bo pri reviziji naredbe, ki je predložena zakonodajnemu odboru, upošteval na konferenci stavišne nasvete.

Minister Spaho si je v torek ogledal nekatera industrijska podjetja v Mariboru in v Dravski dolini, kjer je zlasti občudoval veliko tovarnico dušika v Rušah s njenimi modernimi napravami in pa ogromno električno centralo na Fali. Popoldne se je minister z bravourno odpeljal v Zagreb, kjer ostane dva dni, nakar se vrne v Beograd.

Vojaško napredovanje ministrov. Iz Beograda nam poročajo: Minister obramba dr. Hrsta Miletić, minister za šume in rudnike dr. Henrik Krizman ter minister za trgovino in industrijo dr. Mehmed Spaho so imenovani za kapetane I. razreda v rezervi.

Odlični gosti v Ljubljani. Včeraj popoldne se je pripeljal v Ljubljano minister poljedelstva g. Ivan Pucelj. Z njim so se pripeljali: šef kabineta Miloš Stibler, načelnik živinorejskega oddelka v kmetijskem ministertvu dr. Mitrović, referent za Slovenijo v ministertvu za agrarno reformo dr. Tašner, poslanec radikalne stranke: dr. Vojislav Janjič, dr. Nikola Ristić in M. Tajšić, poslanec zemljoradniške stranke: Stevo Benin, Risto Gjokić in Sima Krstić in poslanec Milan Mihorodović iz Pože evca. Član kluba samostojnih seljakov. Odlični gosti so posetili včeraj ljubljanski veliki sejem in se udeležili danes kmetijskega tabora na Bledu in tamkajšnjih prireditve.

Vpoklic rezervnih častnikov. Komanda ljubljanskega vojnega okrožja razglasi: Vsi v našo vojsko sprejeti rezervni oficirji suhozemske vojske in mornarice, ki bivaajo na ozemlju ljubljanskega vojnega okrožja, se pozivljajo, da se dne 18. septembra ob 8. uri javijo pri komandi ljubljanskega vojnega okrožja v Ljubljani (v Vojvode Milčiča vojašnici) v svrhu nastopa enodnevnih vežb, da položijo ustmeno in pisno prisko kralju Aleksandru I. in domovini. Vsak naj prinese s seboj žig s svojim monogramom.

Kongres dobrovoljcev 8. septembra. Občni zbor Saveza za Slovenijo rezačne v veliki dvorani Mestnega doma ob 9. dopoldne s sledečim sporedom: Pozdrav predsednika. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. Poročilo o delu dobrovoljcev in revizorjev. Abolutorij. Volitve novega odbora. Sprememba pravil. Samostojni predlogi in slučajnosti. Popoldne ob 15. nadaljevanje občnega zbora. Ob 20. uri družabni večer v gostilni Lozar na Sv. Jakoba trgu. Dne 9. septembra ob 9. dopoldne konferenca delegatov čehoslovenskih organizacij pod vodstvom brata Kápara in delegatov oblastnih savezov v mestni posvetovalnici. Zvečer intimni večer delegatov v restavraciji Narodnega doma. — Odbor.

Profesorsko društvo — sekcija Ljubljana vabi svoje člane k rednemu občnemu zboru, ki se bo vršil v petek dne 9. septembra ob osmih v risalnici I. državne gimnazije v Ljubljani. Dnevni red: 1.) Poročilo odbora. 2.) Volitve novega odbora. 3.) Določitev referatov, predlogov in delegatov za zagrebaški kongres. Pododbori naj po §§ 31 in 32 pravil, določijo delegate za kongres ter naj prinesejo zanesljivo na občni zbor imenik vseh članov svojega pododborja. 4.) Samostojni predlogi. 5.) Slučajnosti.

II. kongres profesorjskega društva kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, se bo vršil v Zagrebu od 25. do 27. septembra 1921 s sledečim dnevnim redom: 1.) Otvorjanje kongresa. 2.) Pregled pismenosti delegatov. 3.) Konstituiranje kongresa. 4.) Izveščaj o delu glavne uprave. 5.) Preizkus nacija. Poslovna profesorjskega društva. 6.) Predavanja: a) Srednja škola in izbor zanimanja; b) obuka fizike i fizikalne zbirke; c) o nastavi crtanja. 7.) Predlogi glavne uprave i poslovnih članova. 8.) Izbor novih članova glavno upravo. 9.) Odredjivanje mesta za III. kongres. 10. Pregledjanje skola i prosvetno kulturnih ustanov u Zagrebu. 11.) Izlet u Ljubljano.

Imenovanje v državni službi. Za nadzornika obmejne veterinarne postaje s sedežem v Mariboru je imenovan vladni svetnik A. Korošec, doslej inšpektor v poljedelskem ministertvu.

Razpisana služba. Ministertvo poljoprivrede i voda razpisuje mesto šefa generalne inšpekcije voda za Dalmacijo v Splitu. Pogoji za kompetenco v »Uradnem listu«.

Smrtina kosa. Umrli so včeraj v Ljubljani: trgovec in posestnik Blaž Jesenko, bivši gostilničar pri železniškem mostu v Vodmatu Fran Debelak in gospa Marija Kerne. Bodi jim ohranjen blag spomin.

Odlikovanja. Zlato kolajno Miloša Obilića za hrabrost je prejel progovni mojster v Laškem, Stanko Stanić, katero odlikovanje si je pridobil kot dobrovoljec v bojih na solunski fronti.

Prošnje za podaljšanje osemurnega delovnika. Ker se je vrnila v notico pod tem naslovom pomota, opozarja pokrajinska uprava, oddelek za socijalno skrbstvo, da se morajo prošnje za podaljšanje osemurnega delovnika kolkovati s kolkom za dva dinarja, priloge s kolkom pa 50 par in za rešitev prošnje je priložiti kolek za pet dinarjev.

Vožnje za polovično ceno za državne uslužbence. Ker se bodo stalne legitimacije glede polovične cene za železniške vožnje državnih uslužbencev izdajale šele meseca januarja 1922, so železniške direkcije pooblašene, da izdajo legitimacije za polovično vozno ceno že dvakrat vsem onim osebam, ki so navedene v dotični naredbi. Prošnje je kolkovati s kolkom za 5 dinarjev.

«Glas Naroda» bo zopet izhajal. Iz Sarajeva poročajo, da bo v kratkem začelo zopet izhajati glasilo demokratske stranke «Glas Naroda». List bo zaenkrat izhajal kot tednik.

Kolo jugoslovanskih sester. Kot ustanovnika Kola jugoslovenakih sester so vpisale magistratne uradnice g. dr. Ivana Tavčarja v počaščenje njegove 70letnice.

Trgovinski minister dr. Spaho in ženska domača obrt. V soboto popoldne si je ogledal gospod minister za trgovino in industrijo dr. Spaho razstavo ženskih ročnih del, katero je priredil Osebnih zavod za žensko domačo obrt v Ljubljani v poslojpu »Kmetijske družbe« na Turjaškem trgu št. 3. Gospod minister je več reči nakupil in se je izrekal zelo pohvalno o razstavi. Razstava je v čast Velikega sejma v Ljubljani vsak dan odprta brezplačno od 8. do 12. ure in od 14. do 17. ure.

Pristojnost za razsejavanje poselskih zadev pripada v zmislu določil §§ 24 in 28 narodne celokupne vlade z dne 18. junija 1921 novega poselskega reja mestnemu magistratu. Vselej tega naj se v Ljubljani stranke odloje naprej glede sporov, ki nastanejo iz službenega razmerja, obračajo na mestni magistrat (gospodarski urad) in ne več na policijsko ravnanstvo. Isto velja za Celje, Maribor in Ptuj.

Zborovanje ličnih posestnikov. Zbor delegatov Pokrajinske zveze društva ličnih posestnikov za Slovenijo v Ljubljani ima sejo v nedeljo dne 11. septembra dopoldne ob pol 11. uri v društveni pisarni Selenburgova ulica št. 5. I. nadstr. Ohranjavalo se bo med dr. o vloženem protestu proti novi stanovanjski naročbi in pravilniku o izpolnitvi organizacije, kongresu ličnih posestnikov v Beogradu ter o protestu proti odpravi plačilnih nagelov za direktne davke. Vsako društvo, oziroma mesto naj pošlje na zborovanje vsaj enega zastopnika.

Naše pošne razmere. Tožilo nam: V času, ko je Veliki semenj v Ljubljani, bi Slovec mislil, da bo pošta brezhibno in točno funkcionirala, pa glej ga spaka, pismo, ki je bilo oddano v soboto dne 3. septembra na glavni pošti ob 8. uri dopoldne e srečno priromalo v torek dne 6. septembra na Mestni trg, torej je to dalje, kakor v London, kamor pismo dosepe v treh dneh.

Zdravilišče Dobrna pri Celju prevzame prihodnji petek ali soboto zdravstveni odsek v Ljubljani na podlagi naredb ministrstva za narodno zdravstvo.

Celjska policijska kronika. Mestnemu uradniku Radu Bašu je bila v pisarni ukradena listnica, v kateri je imel 1200 kron denarja. Tatvine je bil osumljen brezposelni trgovec, pomočnik Fran Otorep iz Medvečjega sela, ki je bil isti dan pri njem v pisarni v vojaški zadevi in je nenadoma izginil. Ko so ga aretirali, so v rešnici našli pri njem velike vsote denarja in tudi listnico, ki jo je ukradel Baša. Domneva se, da ima Otorep na vesti še več grehov. — Čevlarskemu mojstru Stefanu Strašku je bilo spomladi in poleti ukradeno za preko 10.000 K usnja, čevljev in drugega blaga. Policija je domnila da je izvršil tatvino njegov prejšnji pomočnik Josip Gabron v zvezi s pomočnikom Filipom Golavšekom in Ivan Vidrihom. Vsi trije so bili oddani v zapore okrajnega sodišča. — Radi vlačugarstva je bila aretirana 17-letna brezposelna uradnica Frančiška Rutar, zaradi javnega nasilstva in teške telesne poškodbe pa Ivan Jager iz Sv. Jurja ob južni železnici. Jager, ki sta ga redar Pipan in nadredar Marvin mirila, se je obnašal proti njima skrajno surov in nasilno. Nadredar Marvina je snil tako, da je padel na tla in si zlomil pri tem desno nogo. Nasilneča so zaprli v zapore okrajnega sodišča, Marvina pa prepeljali v bolnico.

Shod glavnih tobačnih založnikov v Mariboru. Dne 11. septembra se vrši v Mariboru shod vseh glavnih tobačnih založnikov Slovenije v restavraciji »Maribor« ob 11. uri dopoldan.

Regulacija Poljskave. Občina Dravskoga polja so poslale ponovno vladno petico za regulacijo potoka Poljskave. Od Pragerskega do St. Vite je močvirje, ker voda nima odtoka. Sedaj se je prošnja ugodila. Inženjerji že merijo novo strugo in delajo načrte.

Oskrba mesta Zagreba s živežem. Urednik »Novosti« je imel z vladnim komisarijem Petrikom, ki vodi upravne

posle zagrebaške občine, razgovor o ukrepih za oskrbo mesta Zagreba s živežem. Vladni komisar Petrik je med drugim izjavil: Zagotoviti smo redno dobavo mesa iz Banata ter smo že poslali potrebne posode za prvo pošiljko. V Banat je odpotoval mestni uradnik, ki bo vodil odpravo. Dobavna cena znaša 50 kron za kilogram. Obenem smo se obrnili na pokrajinsko upravo s intervencijo, da nam naši veleprocentni rezervirajo gotovo množino mesa za aprovizacijo mesta Zagreba. Poskrbeli smo tudi za moko. Nabahili smo že 21 vagonov pšenčne moke, v tiru pa je nabava nadaljnjih 15 vagonov dobre banatske pšenčne moke. Dobavna cena 15 kron za kilogram. Sklenjena je pogodba za dobavo krumpirja po 220 K za kilogram loco kolodvor Zagreb. Zagotovljena je tudi dobava fižola po 5 kron kilogram in zelja po 8 kron kilogram. Ker se opaža, da trgovci skrivajo riž, se bo nabavilo več vagonov riža ter s tem paraliziralo spekulacijo. Obrnili smo se na vlado z nujno zahtevom, da se ustavi nadaljnji izvoz žit v tujino. Tudi glede drva za kurjavo se bo potrebno ukrenilo. Jasno pa je, je omenil končno vladni komisar, da javnost ne sme pričakovati vsega samo od naših oblasti, ampak se mora tudi samo zganiti ter s svojo lastno iniciativo in z lastno organizacijo boriti proti dragini in odušaku navijanju cen.

Palata «Rosija» last zagrebaške banke. Zagrebaška hipotekarna in trgovinska banka je kupila v Beogradu veliko palačo »Rosija« za 125 milijonov dinarjev.

Stavbena delavnost v Beogradu. Kakor javlja gradbeno odeljeno mestne občine beogradske, bo do konca tekočega leta zgrajenih, oziroma prezidanih v Beogradu 900 hiš. Prihodnje leto pa se bo nanovo zgradilo, oziroma prenovilo 2500 hiš.

Nesreča v vodnjaku. V Šiški se je pripetila v pondeljek težka nesreča. Vodnjak Baloh je bil zaposlen s poglobljenjem nekega vodnjaka. Na dnu vodnjaka se je nahajala velika skala, katero je Baloh z dinamitom razstrelil. Naboj pa je eksplodiral še predno je Baloh mogel zapustiti vodnjak. Razstreljeno skalovje je zadelo Baloha ter ga ubilo.

PRISPEVAJTE ZA DOMOVE DOBROVOLJCEV.

V Ljubljano je prispela posebna delegacija Saveza dobrovoljcev SHS, pod vodstvom dosmrtno častne podpredsednice Natilje Munk, ki se je udeležila kot dobrovoljec že osvobodilnih bojev proti Turkom leta 1875. in 1878.

Gospa Munk je včeraj posejila komandanta dravske divizije, generala Dokleča in vrsto uglednih ljubljanskih osebosti, ter je na podlagi posebnega dovoljenja notranjega ministertva organizirala zbiranje prostovoljnih doneskov za Domoje dobrovoljcev, ki jih hoče Savez postaviti svojim onemoglim članom.

Na četa akcije v Ljubljani se je postavila soproga pošnega direktorja, ga Debelakova. Pobiranje doneskov se bo vršilo na ta način, da se bodo prodajali posebni listki kot kamni za stavbe domov. Pet kamnov stane dva dinarja. Sodelovanje so obljubili: Kolo jugoslovanskih sester, Splošno žensko društvo, Žensko gospodarsko in kulturno društvo, Kršćansko žensko društvo, Klub Primork in Sokolski Savez. Listki se bodo prodajali že danes.

Redoljubno občinstvo bo gotovo rado poseglo po listkih in se s skromnim darom oddolžilo vsaj nekoliko za veliko delo, ki so ga izvršili jugoslovanski dobrovoljci v boju za našo osvoboditev. Prošli teden se je podobna akcija vršila v Zagrebu in je imela krasen uspeh. Ljubljana ne sme zaostati za hrvatsko prestolico.

O uspehu akcije bomo še poročali.

Današnje prireditve v Ljubljani

Narodno gledališče, opera: «Tosca». Začetek ob pol 8. uri.

Letno gledališče v hotelu «Tivoli». Predstava ob pol 21. uri. Pred in po predstavi avira orkester iz Babca.

Koncert salonske kapele v hotelu «Bellevue» nad Šiško. Vsak dan ob 18. do pol 24. ure.

Narodna galerija v šolskem drevoredu št. 2. Od 9. do 12. ure in od 14. do 17. ure. Vstopnina 1 dinar.

Razstava pokrajinskih in planinskih slik v Jakopičevem paviljonu. Od 9. do 12. ure in od pol 13. do 18. ure.

Kolektivna umetnostna razstava Šane Santila v telovadnici «Mladika». Od 9. do 12. ure in od 13. do 15. ure.

Umetniška razstava bratov Kralj v Akademskem domu, Miklošičeva cesta.

Razstava ženskih ročnih del v poslojpu Kmetijske družbe na Turjaškem trgu. Od 8. do 12. ure in od 14. do 17. ure.

Kino «Idola». Aleksandrova cesta. Zadnja predstava ob pol 21. uri.

Cirkus «Slavia» v Tivoli. Predstava ob pol 21. uri.

Cirkus «Kočka» v Tivoli. Predstava ob 20. uri.

Prireditve Sportnega tedna: ob pol 12. propagandna stateta skozi Ljubljano.

Ob 14. igralna tekma na Ljubljani. Ob pol 16. lahkonotična in nogometna tekma na prostoru «Mirije».

Salonski koncert v «Narodnem domu». Vsak večer ob 20. uri.

Ljubljanska poroča

«Slovenec» obsojen radi obrekovanja

«SLOVENECE» ZOPET NA ZATOŽNI KLOPI.

Včeraj se je vršila ves dan vrlo zanimiva obravnava o tožbi g. Josipa Lapajnet, nadučitelja v Cerkljah na Gorenjskem, ki ga zastopa g. dr. Zirovnik proti odgovornemu uredniku »Slovenca«, g. Mihaelu Moškercu, ki ga zastopa znani govornik ob kandelabru pred deželnim dvorcem, dr. Natlačen, zaradi članka, ki ga je priobčil »Slovenec« po »Domoljubu« pod naslovom »Kulturni boj v šoli« in »Cvetke iz cerkijanske šestrastrednice«, v katerih se mu je očitalo, da je izrabljaj šolo za politične namene.

Nadučitelj Lapajne je tožil svoječasnno že urednika »Domoljuba«, poslanca Sušnika, ki pa se je skril za imuniteto. Nato je tožil uredništvo »Slovenca«. Poravnava je bila nemogoča, ker je tožnik obstojal na tem, da izve javnost, kaka sredstva upotreblja klerikalna stranka v svojem obupnem boju in kako nastopa proti šoli in šolstvu.

»Slovenec« je ponudil dokaz resnice. Tožnik pa protidokaz. Zaslišanih je bilo preko 30 prič, in sicer šolski otroci, njihovi starši, učiteljstvo in razni vaščani.

Priče so v bistvu izpovedale tako, da so vse dokazilne momente, ki jih je uporabljal »Slovenec«, sproti in večkrat naravnost uničevalno pobijale. Bili so večkrat mučni prizori, ko so morali naravnost vleči iz dece besede, katerih niso upali otroci v sodni dvorani ponoviti. Vse govorice so temeljile na izjavah: »Šiški sem, bral sem, se ne spomnim!«. Pripetilo se je celo, da so otroci glavni priči Teranu povedali v obraz, da ni res, kar trdi on. Glede očitanja zlorabe šolske urne štampilje v politične agitacijske svrhe so dognali na podlagi izpovedbe več prič, da je nadučitelj rabil neko staro, svojo štampiljo, ki ni bila več v veljavi in je njegov sin odli-koval samo luno »Cerkije«.

Osobito značilna je bila izpoved starega učitelja Albrehta, katerega so tudi obdolžili, da je pisal volilne liste. On je izjavil med drugim: »Nadučitelj Lapajne nas je ponovno opozarjal, da se ne sme uvažati v šolo politika«. O skrinjicah in krogičah ne ve ničesar. Na Vidov dan in sploh pri podobnih praznovah je govoril nadučitelj tako lepe patrijotične govore, da mu je vse učiteljstvo čestitalo. Tudi kaplan Turk je moral v bistvu vse to priznati, dasi je jako težko povedal, da je marsikaj le šiškal, ne ve pa ali je res in ne more potrditi dejstva. Uga umestno je opozoril pri tem kaplana Turka predsednik senata, dvorni svetnik Vedernjak, da je bila njegova šolska in državljanska dolžnost, če je šiškal kaj protipostavnega o nadučitelju, da to doloži in s tem utemelji ali razbini govorice.

Učitelj Rant je izpovedal v istem zmislu kot njegov tovariš Albreht in orisal tudi klerikalno rovarjenje proti šoli. Rovarji so povzročili končno celo stavko šolarjev, tako da je manjkalo nekoč v šestem razredu — razrednik Rant — kar 19 učencev.

Gospod dr. Natačen je zopet uporabljal svoje metode. Dovolil si je namreč to nezastopno predrznost, da je sam zasliševal nekatere priče, zadeva, o kateri se bo še govorilo na kompetentnem mestu.

Se lepše je izgledalo, ko sta bili zaslišani dve stari učiteljici, ki sta priznali, da sta politično pri drugi struji kakor nadučitelj in izjavili, da nadučitelj ni nikdar v šoli politiziral, pač pa obratno se vedno ponavljalo, da mora učiteljstvo dobro pretehtati vsako besedo.

Glavna mišica Teran, ki je bil že svoječasnno obsojen zaradi obrekovanja nadučitelja Lapajnet na en teden dni zapora, je vztrajal pri svojih izjavah, priznal pa je, da je o obdolžitvah le — šiškal, ni

pa se sam uveril o njih. Povedal je tudi, da je šel po hišah izpraševati otroke, da lahko potem informira zastopnika »Slovenca«, ki je prišel k njemu in ga pozval, da mu pokaže hiše, kjer so »naši« otroci. — Mučna je bila izpoved njegove hčerke, ki je sama priznala, da jo je oče vedno izpraševal, če ve kaj o nadučitelju. — Dekle ne zna niti najbolj elementarnih stvari. Na vprašanje, koliko je božjih zapovedi, je rekla »tri« in če ve, kje živi, je odgovorila: »Ne!« — Pač pa je govorila sumljivo gladko, ko jo je vprašal predsednik o inkriminiranih stavkih politične vsebine.

Kar sta izpovedala priči Martin Teran, odnosno njegova hči Antonija, glavni klerikalni prič, je bilo vse nejasno in brez prave podlage. — »Šišala sta«, »govorili so«, vendar nista mogla izpovedati ničesar pozitivnega in navesti nobenih dejstev. Pri pričevanju je predlagal zastopnik obtoženca, da naj se zaslišijo v svrhu pojasnila vsi učenci šestega razreda in ponavljajne šole. — Ta predlog je bil zavrnjen kot nepotreben.

Predsednik je nato prečital dolgo vrsto kazni, v katere je bil že obsojen odgovorni urednik lista »Slovenca«, ki je že tolikokrat kradel čast in obrekoval.

Poravnava je bila izključena, ker je zastopnik tožnika, ki je član načelstva JDS, izjavil, da mu je na tem, da občutno uvidi jasno klerikalno gonjo proti naprednemu učiteljstvu in spozna ta sredstva. Senat je stavljal porotnikom sedem glavnih vprašanj. Govorila sta nato jako obširno po dvakrat zastopnik tožitelja in toženca, nakar je sledil dolg in temeljit resume. Med resumem se je zopet oglašil dr. Natlačen in na predznan način nahruil predsednika: »To ni resume.« Na to je pričel citirati zakon — v nemškem jeziku! — V tem hipu pa je tovariš rekel nekdo na galeriji glasno o dr. Natlačenu (znanem zaradi svojega kandelabrskega govora proti Srbom leta 1914.): »Kandelabrski govorniki!«

Porotniki so potrdili nekatera vprašanja z 9, druga z 10, druga z 11 glasovi, torej z veliko večino. Zastopnik obtožitelja predlaga, da se obsodi »Slovenec« po §§ 488, odnosno 493, torej zaradi častikraja, pri čemer je oblič zločin, da je bil ta list zaradi tega pregreška že mnogokrat kaznovan. Ko je odšel senat v posvetovalnico, je vsa galerija spontano zaploskala porotnikom in tožitelju Lapajnetu, ki je dobil pred javnim forumom, pred sodniki iz naroda moralno zadostženje za 17letno trpljenje in preganjanje od strani klerikalne stranke.

Odgovorni urednik »Slovenca« je bil obsojen na en mesec dni zapora ali šest tisoč kron denarne globe in v povračilu vseh stroškov.

ČUČEK KONTRA KARARA

V »Jutru« je priobčil svojčas dobrovoljec jugoslovanske legije Franjo Čuček, učitelj v Murski Soboti, »Poslano«, v katerem je očital policijskemu uradniku Iv. Karari v Murski Soboti izdajstvo nad novo domovino, ker je v ujetništvu zmerjal jugoslovanske dobrovoljce z veleizdajci in grdi Srbijo. Karara je tožil, Čuček pa je nastopil dokaz resnice, ki naj bi se danes izvedel na razpravi pred ljubljanskim poroto.

G. Čučka zastopa g. dr. Oblak, g. Karari je napravil tožbo g. dr. Cerne, ki pa ni došel na razpravo. V zadnjem hipu je predlagal g. Karara o svojem sedanjem ponašanju nekaj prič. — g. dr. Oblak je povdarjal, da so druge priče nepotrebe, ker je dokaz resnice dognan z že zaslišanimi pričami-dobrovoljci, ki so rešili čast slovenskega imena v onih časih, ko jih je grdil Karara in ko je bila domovina v sili.

Senat je sklenil, da vendarle zasliši nove priče, in je v to svrhu razpravo preložil.

Prosveta

Pevski zbor «Glasbene Matice» v Ljubljani. Po počitniškem oddihu začne pevski zbor zopet svoje redno delovanje. Bodoča koncertna sezija 1921./22. bo izredno važna z ozirom na proslavitev petdesetletnice »Glasbene Matice« kot našega prvega kulturnega zavoda in 30letnice obstoja njenega pevskega zbora. Poleg rednih, pripravljaj se je zbor za velike slavnostne koncerte, pri katerih je obljubil svoje sodelovanje zborov ljubljaneec, g. ravnatelj Matej Hubad. Vabimo tedaj vse naše, že do sedaj delujoče, vse ljubljane pevce iz stare naše pevske garde, pa tudi dobre, navdušene nove moči, predvsem tenorske, da se prijavijo v zbor. Le po kakovosti glasov in po disciplini odlični zbor, bo zmogel v tem jubilejnem letu »Glasbene Matice« izvršiti dostojen jubilejski program. Pripraviti bo torej dostojno slovensko pevsko reprezentanco. Prijave za pevce, ki so že delovali v našem zboru, sprejema odbor še danes dne 7. i. m., za nove in novolice vstopilje pevce pa od 9. do včeraj 15. septembra t. i. v arhivu (št. 2) »Glasbene Matice«. Skupni pevski sestanek vseh pevcev in pevka, pa se vrši v četrtek dne 15. septembra v dvorani »Glasbene Matice« ob 8. uri zvečer. — Odbor.

«Kres» Dobili smo II. številko družinskega mesečnika »Kres«, ki izhaja v Ljubljani. List napravi prijeten utis, pri naša mnogo slik in zbrano literaturo in počin vsebino, med drugim Cerkvenikeve povelje »Padeš za domovino«, Ti-

ranovo »Zgodbo o papirnatih možičkih«, več dobro uspehih pesmi, med poučnim gradivom Skrbinskih članek o »Režiserju in njegovem delu« itd. List se naroča v upravi »Kresa«, Aleksandrova c. 5 in stane letno 80 kron.

Obrtniška razstava v Mariboru. I. obrtna razstava v Mariboru v Občnovi dvorani je res v pravem pomenu besede obrtna. Razstavljeni bodo krasni obrtni izdelki, kateri predstavljajo večmilijonsko vrednost, kar je že ob sebi dokaz, da so obrtniki — razstavljalci — vrožili vse svoje moči in znanje, da pokažejo, da ni opravičena večna in prazna kritika ter da ni treba, da naročimo obrtne izdelke v tujini, marveč da se lahko in z gotovostjo zanesemo na naše domače obrtnike.

Zanimanje za to našo obrtno razstavo je v samem Mariboru kakor tudi v celi Sloveniji, posebno pa na blivšem Šteterškem velik in je upati, da bo obrtništvo v velikem številu razstavo obiskalo, kar bo od velike koristi za razvoj domače obrti.

Naša obrt v Jugoslaviji naj dobi ime in glas tudi preko naših meč. Pozivljamo vse obrtnike cele Slovenije, da se poslužijo te prilike, pozivljamo vse obrtne korporacije na celem Stajerskem, da člane na to razstavo opozorijo ter isto obiščejo. Razstava se otvori nepreklicno 8. septembra t. i. ob 9. uri in je odprta dnevno od pol 9. do 18. ure do vključno 25. septembra 1921. Nudi se torej prilika, da bi obrtniki to našo razstavo ogledali ter s tem pridobili novih impulzov za razvoj male obrti.

Naši dopisi

KAMNIK

Črne drapirani s cipresami, krizantemami in a sv. ikonami po zaslugi v Kamniku bivajoče ruske kolonije okusno odlični dvorani Narodne hiše se je vrtil 28. avg. t. l. ob 4 popoldne ljubezen parastos za pokoj duše Velikega kralja Petra I. Osvoboditelja. Uro trajajoče žalne obrede je svedčano opravil ljubljanski protokoler g. Janković. Zbog za pokojni kraljem je povzdignilo ubrano petje ruskega cerkvenega zbora. Slovesnih žalnih obredov se je polnoštevilo udeležilo v Kamniku bivajoča ruska kolonija, častništvo tukašnje kr. imenitnice, uradniki in s služnim svetnikom Logarjem na čelu in številno na predno občinstvo, ki je ginjeno sledilo prekrasnim obredom naših pravoslavnih bratov Rusov in Srbov. Pravoslavni svetnik je po končanih obredih v zvišenih besedah slavil neverljive zasluge pokojnega kralja-mučenika, ki si je za osvobodjenje tri ujedinenje našega troimenega naroda priobližil nesmrtni zaslug ter mu ob zaključku govora zaklical: «Večnaja pamjate», česar se je dubkom polna dvorana soglasno odzvala s slava klici. Velikostni prizor ob prižiganih svečah vseh prisotnih je na vsakogar napravil najgloblji vtis v očeh dejstvu, da so bile v katoliški župni cerkvi na šutni na dan kraljevega pogreba obredne molitve za Velikega pokojnika v adventskih mašnih plaščih opravljene v par minutah brez najmanjše slovesnosti. Upravičeno so se odločili nad takim brezprimernim, dravljanjski čut šalečim postopanjem rimske nemarnosti zgražali. Sasa.

SKOFJA LOKA.

Čudno in neumevno je nam obrtno-trgovski učencem, kako, da ko je že zdavnaj minula vojna, še vedno ne dojmimo tako potrebne in zaželjene šole, v kateri bi dobili nadaljni pouk. Zato prosimo najljubše obrtnike in trgovce, da se tu združijo skupaj in naredijo prepotrebno obrtno-nadaljevalno šolo, (kakršne imajo v drugih mestih n. pr. Kranj). To pa čim prej, ker počitnice so že pri koncu in mi bi radi, če bi bilo le možno začeti že z začetkom šolskega leta. Učencem.

MOKRONOG.

Marsikak oče in mamica vzdihujeta ob pričetku šolskega leta nad otroci, ki so dostali domačo šolo, pa imajo še veselje do učenja — kam z njimi? Itala bi jim priborila boljše izobrazbo, dobro vedo, da človek le toliko velja, kar zna — a

razne naprillike so zares prava ovira. — V Mokronogu je osemrazrednica. Ta šola je tako urejena, da ustreza vsem zahtevam sodanega časa. Tu uče, poleg predpisane šolske tvarine, knjigovodstvo, gošpodinjstvo in kmetijstvo, kar je gotovo neprecenljive važnosti za kmota, delavca, obrtnika in trgovca na deželi. Pod učje se pa tudi laščina, nemščina in francščina, — saj toliko moč velja, kolikor jezikov znaš. Učenci, učenke, ki dobro dovrše najvišji razred, odhajajo v tretjo realko in trgovsko šolo ter dobro shajajo.

Starši, zlasti okoliščani ne zamudite lepo prilike ter pomnite: Najlepša doba otroku je izobrazba! Nihče mu je ne more vkrasti pa tudi zapraviti je ne more. Izobražen človek bo pa pri vsakem delu lepše in slajše napredoval kakor pa neizobražen. — Pričetek šole v sredo 14. septembra ob 8. uri a sv. mašo, potem vpisovanje in reditev otrok. V četrtek 15. reden šolski pouk.

SV. LENART V SLOV. GOR.

Kakor smo že javili, je prošla trška občina pri Sv. Lenartu višji šolski svet v Ljubljani za ustanovitev meščanske šole. Višji šolski svet je prošnji ugodil pod pogojem, da se domači faktorji, posebno občine obvežejo trpeti stroške nastanitve in vzdrževanja šolskega poslopja.

Tukajšnja «Glavna branilnica in posojilnica» je stavila takoj in to brezplačno na razpolago vso šolsko premoženje in poslopje, katero je kupilo ministrstvo za trgovino iz likvidacije premoženja nemškega Schulvereina. Nasprotno pa so se izkazali okrajni zastop in večina občin kot skrajno kratkovidne in reakcionarne, ker se niti niso hoteli zavezati trpeti sorazmerno ostale malenkostne stroške vzdrževanja, ki bi se omejili le na nakup drv in sušenje. S tem je posebno okrajni zastop dokazal, da je bil njegov svojčasen ogorčeni protest zoper nakup šole po branilnici in posojilnici le politični manevar, ki ga ni narekovala ljubezen do napredka in šole, marveč jedino sovražstvo zoper Sokola in zavist napram denarnemu zavodu, kojega člani ne trobijo v rog SLS.

Da se omogoči ustanovitev meščanske šole, je sklenil zato občinski odbor pri Sv. Lenartu, da hoče on sam iz lastnega prevezi urejevanje kritja stroškov za šolo, v kolikor to ne bode storila glavna hranilnica in posojilnica.

Nemci v Jugoslaviji

Pod tem naslovom prinaša ena zadnjih številčk «Frankfurter Zeitung» članek, v katerem poroča med drugim tudi o krivicah, ki se baje godijo Nemcem pri nas.

Najprej govori članek o gospodarskih odnosih med Nemčijo in Jugoslavijo ter omenja, da Jugoslavija žudi potrebo gospodarskega zblizanja med obema državama. Nato pravi:

«Med tem ko liče Jugoslavija tako ozkih gospodarskih stikov z Nemčijo, pa nimajo Nemci v Jugoslaviji svojih najvažnejših pravic. Mnoge pravice so se jim sicer še prihranile, toda zopet odvzele. Vseled nepriznanja volilne pravice za narodno skupščino je bilo skoro milijon Nemcev težko oškodovanih. Agrarna reforma se zlorablja za hudo zatiranje Nemcev. Križboča krivica je, da se jemljejo predvsem Nemcem (Svabom) posestva, katera se dajo potem samo Srbom. Svabske obitelji s mnogimi otroci pridejo tako ob dele posestva ali celo ob cela posestva, dočim se bogatim Srbom ne odvzame nič. Odvzeta posestva se porazdelijo med bosanske, dalmatinske in makedonske Srbe, ki se niso nikdar v življenju pečali » poljedelstvom in ki ne poznajo od Nemcev uvedenega intenzivnega poljedelstva. Ti ljudje obdelujejo vsled tega zemljo naravnost pod psom ali pa jo dajo za visoko najemnino v najem razlaščenim nemškim posestnikom ter se potem udajo sladkemu brezdelju. Pod pretvezo sekvestracije premoženja »ovraženih državljanov se odvzame premoženje lojalnim staronaseljenim Nemcem.

K temu pridejo številna nasilstva nad nemškimi selstavljanji, telesna mučenja, poškodovalna njihovega premoženja (pustošenja vinogradov, sistematična razbijanja oken pri patrijotičnih slavnostih), odstranjevanja nemških napisov, raba srbskega uradnega jezika v nemških krajih, razpuščanja nemških društev zlasti v področju ljubljanske deželne vlade, sovražno pisanje srbskega in slovenskega časopisja proti Nemcem, upropaščanje urejenega nemškega življenja vsled naravnost neverjetne korupcije uradništva in uprave. Nemci pred vsem trpijo tudi vsled žalostnih želznih železnic in carinskih razmer. Predvsem Svabe zadene prepoved izvoza živil, ker ne morejo razpečati svojih izdelkov.

«Fr. Z.» se najbolj pritožuje o zatiranju nemškega šolstva. Češ da se mora v nemških ljudskih šolah z drugimi letom učiti tudi srbski jezik. Listu ni prav, da se občinske šole podrivajo. Potem trdi list, da se smejo otruditi

nemški staršovi, ki znajo le nekoliko srbski, vpisati samo v srbske šole.

H koncu omenja list, da so nasilja nad avstrijskimi kakor domačimi (jugoslovanskimi) Nemci še našla odmev v avstrijskem parlamentu, kjer zahtevajo represalije in kličejo svezvo narodov na pomoč.

Kdor ne pozna naših razmer in prečita ta članek, si pač misli, da v Jugoslaviji nimamo za kaj drugega časa, kakor za pobijanje oken v nemških hišah, rezanje nemških ušes itd. In vendar je vse to izmišljeno ali zavito izvemši pomembne slučaje protinemških demonstracij, ki pa so bile samo v Mariboru lani nekoliko hušje, kjer se je pobilo nekaj žip, a so bili vsi izsledeni povzročitelji kaznovani. Jugoslavija ni Avstrija, kjer na Koroškem mučijo, zavratno napadajo in morijo popolnoma mirne Slovence. Navzlic temu, da so nekateri naši Nemci skrajno predrzni in da vsak trenutek izvajajo, se jim vendar nič ne zgodi. Niti o preobratu, ko je bilo sovražstvo proti Nemcem radi vseh neštetihih krivic proti Jugoslovonom še svede, ni beležiti kakega pomembnega ekscesa.

Sol imajo Nemci pri nas dovolj. Ako pa se od njih, ki žive večinoma raztreseni po državi, zahteva znanje domačega jezika, je pač to razumljivo. Saj vendar ne morejo živeti pri nas brez znanja kateregakoli jugoslovanskega narečja.

Očitanje korupcije uradništva je že vsled tega neamiselno, ker je znano, da je imata Nemčija in Avstrija zlasti korumpirano uradništvo. List se zavzema pred vsem za Svabe in menda hoče, da se delajo z njimi izjeme ter da se specijelno njim dovoli izvoz živil. Da «Fr. Z.», ki je resen list, tako neoreno poroča o naših razmerah, se nam zdi precej čudno. Ko bi se pri nas recimo tudi kaj podobnega zgodilo, bi pač bilo razumljivo, saj je menda članek v «Fr. Z.» znano, da je nemška vojska pomorila v Srbiji tisoče in tisoče ljudi, med njimi celo otroke, ter da je stara Avstrija pobesila in postrelila nešteto takozvanih veleizvajalcev ter da so bile ječe teh veleizvajalcev polne. Navzlic temu živijo pri nas Nemci v miru, imajo vse pravice, razen onih, ki so v zvezi z opozicijo.

MEDNARODNA RAZSTAVA PSOV.

Volna je končana in morejo se zopet prirejati mednarodne razstave. Tako je bila prirejena mednarodna razstava psov v Parizu. Prvo nagrado je dobil pes nekoga Švicarja. Razven te nagrade je dobil tudi par kolajn. Glavno je namreč, da se dele kolajne.

REKLAMA LIRSKEGA PESNIKA

Naj bodo pesmi še tako dobre, vendar si jih publika težko zapomni, ako nje zanje rekame. Ze pri nas je to težko kaj šele v Ameriki. Tmkaj je treba vedeti, kako se dela rekama, ker se mora vsakokrat servirati publiki nekaj čiste novega, originalnega.

Pred kratkim je izšla v Čikagu zbirka pesmi neznane pesnice Laure Blackbourne. Pisateljice ni nikdo poznal. Zato je bilo povod, da je občinstvo hlastno segalo po knjizi in čitalo njene pesmi. Spočetka je izgledalo, da pride «Laura» v modo, posebno, ker se je izkazalo, da je pesnikinja izredno nadarjena. Zato je bilo sklenjeno, da se priredi njej tu čast banet, da se seznani z njo literarni svet. Nepoznana Laura Blackbourne je sprejela poziv, toda samo pod pogojem, da more ostati strogo prikrita do konca dinerja. Seveda so vsi privolili v to.

Med obedom so jo proslavljali in obdževali njen talent in njena čustva. Pred koncem pa «Laura» vstane, da se predstavi. Vsi so bili iznenadeni. Pred zbranimi je stal pesnik, ki mu je kritika dokler je pesnikoval pod svojim pravim imenom, očitala, da je pesnik brez talenta. Pač znamenje, da je poprej le malokdo, ali sploh nikdo ni čital njegovih pesmi.

OCETOVSTVA NI MOGOČE VEČ TAJITI.

Praktični Američanci so došli na to, kako se nedvomno dokaže, da je kade oče otroka. V San Franciscu je nek Viktori zanikal, da bi bil otrok, ki mu ga je rodila žena, njegov. Sodnik je poklical zdravnika dr. Abramsa, ki je preizkusil tako očetovo kakor tudi novorojenčkov kri in na temelju znanstvenih preizkusnih dokazal, da je Viktori oče otroka. Sodnik se je sicer strinjal z zdravnikom, niti pa ne zagovarjal in tako se je fiktivni oče za enkrat rešil svojega otroka. Seveda, kadar se Abramsova metoda priporoča, bodi prenehale tudi take zmote in za domijane najrazličnejših kategorij nastanejo slabi časi.

ODANJE ZA IZPREMEMBO PRAVO PISJA.

Dočim mi Jugoslavlani skupno z Angliji in Francozi pišemo z veliko črko samu začetkom stavka in pa lastna imena, pišejo Nemci, Danci in Norvežani z velikimi začetnicami tudi vse samostalnike. Pred kratkim je bila v Kopenhagenu velika skupščina danskih učiteljev, na kateri je bila sprejeta resolucija za izpremembo ortografije v toliko, da naj se navade samostalniki pišejo s malimi črkami. Vse se modernizira, samo Nemci ostajajo pri svojem pravopisu in pri svoji gotiki.

Tiskovna zadruga v Ljubljani priporoča svoje publikacije

Zbirka „Slovenski pisatelji“.

Urednik dr. Ivan Prijatelj.

Josipa Jurčiča zbrani spisi. I. zvezek. Broš. 22 K, po pošti 3 K več. — II. zvezek 22 K, po pošti 3 K več.

Simona Jenka zbrani spisi. Uredil dr. J. Glonar. 42 K, po pošti 3 K več.

Dr. Iv. Tavčarja zbrani spisi. II. zvezek. Broš. 74 K, po pošti 5 K več.

Stritarjeva antologija. Uredil dr. I. Prijatelj. Broš. 18 K, vez. 26 K, po pošti K 3-40 več.

Izven zbirke:

Anton Novačan, Veleja. Drama. Broš. 28 K, vez. 36 K.

Damir Feigel, Tik za fronte. Broš. 36 K, vez. 45 K, po pošti 3 K več.

Ante Debeljak, Solnce in sence. Pesmi. Broš. 10 K, vez. 15 K.

Zbirka „Prosveti in zabavi“.

Igo Kaš, Dalmatinske povesti. Broš. 12 K, po pošti K 1-60 več.

Jos. Starč, Lisjakova hči. Povest. Broš. 16 K, po pošti K 1-60 več.

Dr. H. Dolenc, Izbrani spisi. Broš. 20 K, po pošti K 1-60 več.

Zbirka Mladinskih spisov.

Dr. I. Šorli, Bob in Tedl, dva neugnanca. Broš. 24 K, vez. 30 K, po pošti K 2-40 več.

Čika Jova Zmaj-Gradnik, Kalamandartja. Otroške pesmi. Vez. 16 K, po pošti 1 K več.

I. Waschtetova, Pravljice. Z barvanimi slikami. Vez. 40 K, po pošti 2 K več.

Zbirka Pre odne knjižnice.

F. M. Dostojevskij. Besl. Roman v treh delih. Broš. v dveh zvezkih 42 K, vez. v eni knjigi 56 K, po pošti 8 K več.

Edmond de Goncourt, Dekle Eliza. Broš. 15 K, vez. 21 K, po pošti K 2-40 več.

Mig. Cervantes, Tri novele. Broš. 10 K, vez. 16 K, po pošti 2 K več.

Anatole France, Pingvinški otek. Broš. 42 K, vez. 52 K, po pošti K 3-40 več.

Shakespearjeva dramatična dela.

Prevel Oton Župančič.

Sen kresne noči. Broš. 22 K, vez. 28 K, po pošti 2 K več.

Macbeth. Broš. 32 K, vez. 40 K, po pošti K 2-80 več.

A. Čehov, Sosedje in druge novele. Broš. 18 K, po pošti K 1-80 več.

„Pota in cilji“.

Zbirka poljudno-znanstvenih spisov.

I. in II. zvezek: A. Melik, Zgodovina Srbov, Hrvatov in Slovencev. I. del, vez. 21 K. II. del, vez. 42 K. Za oba zvezka po pošti 9-K več.

III. in IV. zvezek: Dr. Fr. Weber, Uvod v filozofijo. 72 K, po pošti K 3-40 več.

V. in VI. zvezek: A. Melik, Zemljepis kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev. Na boljšem papirju 60 K, na slabšem 42 K, po pošti K 4-60 več.

VII. zvezek: Dr. Prijatelj, Ruski realizem. Cena mehko vezani knjigi 90 K.

Zbirka političnih, gospodarskih in socialnih spisov.

Dr. Al. Zalokar, O ljudskem zdravju. (Razprodano.) Dr. Bogdan Derž, Dojenček. Broš. 6 K, po pošti K 1-60 več.

Dr. J. Demšar, Spolne bolezni. Broš. 10 K, po pošti K 1-40 več.

St. Sagadin, Naš sadašnji ustavni položaj. Broš. 16 K, po pošti K 1-40 več.

Leonid Pitamic, Prave in revelucija. Broš. 8 K, po pošti 60 vin. več.

Dokumenti o jadranskem vprašanju. Broš. 18 K, po pošti K 1-60 več.

Alb. Ogris, Borba za jugoslovanske države. Broš. 32 K, po pošti K 1-60 več.

Vi. Corović, Rasa in vera v srbski prošlosti. Broš. 16 K, po pošti K 1-60 več.

Razne brošure.

Ustava kraljevine SHS. Cena 12 K, po pošti 1 K več.

Poglavje deveto in deseto kazenskega zakonika za Srbijo. Cena 12 K, po pošti 1 K več.

Stanovanjska naredba in pravilnik. Cena 6 K, po pošti 1 K več.

Občinski volilni red za Slovenijo. Cena 16 K, po pošti 1 K več.

Volilni red za ustavotvorne skupščine. Cena 16 K, po pošti 1 K več.

Dr. Ig. Ružar, Zbirka vojaških zakonov SHS. Broš. 36 K. (Po pošti za knjigo K 1-80 več, kjer ni označeno drugače.)

Dr. K. Ozvald, Visokošolski mladini. Broš. 3 K, po pošti 1 K več.

Albert Sič, O slovenskih narodnih nošah. Cena 5 K, po pošti 1 K več.

Ljubljanski Zvon. Mesečnik za književnost in prosveto. 1921. Letna naročnina 180 K. Letnik 1919: 60 K, letnik 1920: 100 K, po pošti 10 K več.

V letu 1921 je izdala Tiskovna zadruga dosedaj že 18 knjig in brošur. Vse zbirke se nadaljujejo. Sprejemajo se stalni naročniki na vse publikacije ali samo na posamezne zbirke. Plačuje se lahko tudi v mesečnih obrokih.

O, vsakovrstne misli se ti porajajo, ko brodiš po tem bogastvu. Zvonov razstavljenih zvonov te sicer vedno bije po glavi in tudi sicer je dokaz vzrokov za raztresenost, toda takšne misli se vračajo vedno iznova, ker si pravilne in soglašajo z občim mnenjem. Ali se ne bi mogel sestaviti konzorcijski raznih podjetnikov, ki bi začeli s takšno zidavo? Glejte, na sejmju je toli glav in rok in tvrdki, ki bi mogle postaviti kaj zares odličnega!

100. je to stvarno padalo od 74 % do 83 %, kar pomeni, da je bil 10. avgusta 1. dinar enako vreden samo še 53 stotinkam lire. Ta padec dinarja je napram vsem ostalim valutam še najbolj izrazit.

Pretrgana črta, zaznamovana s imenom Praga, kaže padec dinarja napram češki kroni. 4. januarja t. l. je bil dinar vreden skoraj 2 1/2 krat več nego češka krona (1 D = 2'36 K.). 10. avgusta t. l. pa samo še enkrat toliko. V trgovinski bilanci s Češko smo pasivni za 140 milijonov dinarjev in smo med glavnimi dolžniki češkoslovaške republike. Tudi tukaj je treba energične poprave. Vseled takega padanja kupovne moči dinarja, je naravno padala tudi njegova vrednost napram zlatu.

V čem naj torej tiči glavni namen ljubljanskega sejma? V spoznanju domačih industrij, v zmanjšanju uvoza, v nakupovanju od domačih firm, v spoznanju, katere industrijske panoge nam še manjkajo, v pobudi iniciativne sile, ki jih vstvarja, v veselju do dela za gospodarsko osamosvojitve našega naroda. Naša pasivnost napram Italiji in Češkoslovaški mora zginiti iz naših trgovskih bilanc, zginita pa bo samo, če doma produciramo, če doma kupujemo in če prodajamo ves produktivski preostanek v inozemstvo.

Če bo velesejem na tem polju pokazal svoj uspeh, potem je prirediteljem v zgodovini našega gospodarstva zasigurno častno in odlično mesto.

* Diagram je sestavljen po članku in tabelah Evgena Lovšina, dipl. com. Devizni tečaj na zagrebški in beograjski borzi l. 1921, ki je izšel v 2. št. Bančnega Vestnika, strokovnega in stanovskega glasila društva bančnega uradništva Slovenije.

Hmelj v Savinjski dolini

V naši kraljevini se sadi hmelj v okolici Petrovca pri Novem Sadu in pa v Savinjski dolini na Stajerskem. Pečali se bomo v tem članku v prvi vrsti s hmeljem v Savinjski dolini. Sadi se hmelj samo v Spodnjesavinjski dolini, nekako od Celja do Vranskega oziroma do Mozirja.

Izmed hmeljskih vrst se sadi v Savinjski dolini največ golding, angleška vrsta, tu aklimatizirana, ki se odlikuje po finem in lepem lupulinu (zeljenkasto-rumena moka v hmeljskem cvetju). Sadi se tudi takozvani pozni hmelj. Tega je samo ena četrtina vsega hmelja. Dobi se ponekod še tudi neka zgodnja vrsta, toda samo posamezni sadeži. Ta vrsta pri nas ne uspeva.

Hmelj se goji v Savinjski dolini že nekaj desetletij. Pred vojno ga je bilo mnogo več, nego sedaj. Ker med vojno ni imel dobre cene in ker je bilo pomanjkanje živil, so ga kmotje precej opustili, da so mogli pridolati več žita in drugih pridelkov za živila. Od lani na letos se je s hmeljem nasajena površina zopet povečala, in sicer za kakih 7-9%, in se bo še večala, ker bo hmelj postal gotovo glavni poljski pridelek in glavni vir dohodkov savinjskega kmeta, ko se bo poljedelstvo v žitrodnejših krajih naše države zboljšalo. Žito za prodajo se potem v Savinjski dolini, katere zemlja za žito ni dovoljna, sploh ne bo izplačalo, ker se bo pridelovalo v Vojvodini, Hrvaški - Slavoniji in Srbiji z mnogo manjšimi stroški.

Hmelj ne uspeva na vsaki zemlji. Kakor je izkušnja pokazala, mu savinjska zemlja zelo prija. Suša ga je letos precej stisnila, vendar pa mu je manj škodovala, nego v Nemčiji, Franciji in Češkoslovaški, kjer so bili nasadi vrh tega tudi s hmeljsko usjo okuženi. Letošnji hmeljski pridelek v Savinjski dolini je vsled tega precej manjši, kakor bi moral biti po površini nasadov, toda kakovost pridelka je

izborna, boljka nego na Češkem, kar priznava in inozemski hmeljski trgovci. Kobule (oveti) savinjskega hmelja so letos polne lupulina, ki je odločen za klasifikacijo in zato seveda tudi za ceno, dočim so se pri žateškem (češkem) hmelju letos vsled prehude suše kobule slabo razvile.

Letošnji hmeljski pridelek v Savinjski dolini se ceni na dobrih 8000 starih centov (po 50 kg), a v okolici Petrovca na slabih 9000 starih centov. (V trgovini s hmeljem se jemlje iz praktičnih razlogov kot enota 50 kilogramov.) Skupaj znaša torej po tej približni cenitvi letošnji pridelek hmelja v naši državi okrog 17.000 starih centov. Vseled visokih cen, kakor tudi vsled redkosti te rastline, ki ne uspeva na vsaki zemlji, je hmelj važen poljski pridelek v naši državi. 17.000 starih centov je za naše razmere precej velika množina, saj ga bo po neki cenitvi pridelala Francija z Alzacijo, Loreno in Belgijo vred samo okrog 40.000 centov, to je komaj polovico lanskega pridelka. Pridelek v Češkoslovaški cenijo na okrog 48.000 starih centov, v Nemčiji okrog 65.000, v Angliji na okrog 200.000, a v Ameriki (Kalifornija, Oregon, Washington) na 170.000.

V naši državi konzumirajo domače pivovarne danes le 7-9% hmeljskega pridelka in ga tudi v bodoče ne bodo več, bržkone še manj, ker bo vsled cen, ki bodo v Savinjski dolini razmeroma gotovo vedno povoljnejše za hmelj, nego za druge poljske pridelke, bolj naraščala površina hmeljskih nasadov, nego se bo večala domača potreba.

Vseled tega bo hmelj vedno važen eksportni poljski pridelek. Naš hmelj se izvaža v Češkoslovaško, Nemčijo, Belgijo, Francijo in s tamošnjih tržišč tudi preko morja.

Na svetovni trg pride savinjski hmelj že tudi direktno, največ ga pa gre še vedno preko inozemskih prekupcev. Izmed domačih izvoznih trgovcev izvaža trdka Vinko Vabič v Zalcu hmelj v velikem obsegu naravnost v inozemstvo. Ta trdka ima skladišča v Bruslju (Belgija), v Milanu, a v Strasbourgu (Alzacija) ima lastno podružnico. Trdka Vabič ima v Zalcu lastno veliko hmeljarno, moderno urejeno za embalaranje, in je kot prva slovenska trdka začela izvažati naš hmelj naravnost v inozemske pivovarne pod slovensko znamko, kar je zlasti važno radi tega, ker pred vojno naš hmelj ni imel svojega imena, temveč je prihajal na svetovni trg pod češkim (žateškim) imenom. Nalaga izvaža od domačih trgovcev direktno v inozemstvo tudi trdka Rudolf Pevec v Mozirju. Drugi domačini pa so večinoma komisionalni trgovci in kupujejo torej kot nakupovalni komisarji za tuje, največ žateške in norimberške firme.

Končno je treba omeniti, da se nahaja v Zalcu (središče hmeljske trgovine v Savinjski dolini) I. jugoslovansko skladišče za hmelj kot združeno podjetje, katero kupcem blago vklada, preparira ali konzervira, embalira in izvršuje ekspedicio. To podjetje je last slovenskih hmeljarjev združnikov in je za procvit savinjskega hmeljarstva veljavno.

Pri letošnjih izredno visokih cenah to dal hmelj savinjskim hmeljarjem dobrih 100 milijonov kron, včevši tudi še neprodano lansko in še starejše blago, ki ima tudi razmeroma visoke cene. Ta denar pride večinoma v kmetske roke, ker se skoro le kmetski posestniki pečajo s hmeljarstvom.

F. O.

Domače trdke na sejmu

Tvornica za dušik Dolnška družba v Rušah.

Tvornica za dušik v Rušah ima najmoderneje urejeni elektrokemični obrat v Jugoslaviji in se more primerjati s prvimi tvornicami te stroke v Evropi. En del tvornične naprave služi za izdelovanje kalcijevega karbida, drugi pa za proizvajanje apnenega dušika. Izdelovanje karbida in apnenega dušika se vrši po najnovejših metodah.

Karbid se izdeluje na ta način, da se apno in material, ki vsebuje ogljik (n. pr. antracit, koka, oglje itd.), v jako visoki temperaturi skupno raztopita. Ta vročina (preko 2000° C) se dobi samo s pomočjo električnega toka. Tega dobiva tvornica iz elektrarne v Fali. V električni peči se pod uplivom električne energije napravi taka vročina, da se apno in ogljik vsebojoča snov stopita v karbid. Zareži tekoči karbid se zbira na dnu karbidne peči in se od časa do časa z uporabo električnih naprav izteka v male vozčke, kjer se ohladi in nastane kamnu podobna masa. Karbid se uporablja kakor znano s pomočjo vode za proizvajanje acetilena, ki služi v glavnem kot sredstvo za razsvetljavo. Zelo važna je uporaba kalcijevega karbida za razne stroke železne in druge industrije in obrti. Tu se rabi acetilen s avtogeno varjenjem. Ta manipulacija se je izvršila prej brez acetilena na zelo težavno način. Iz acetilena se daje napraviti tudi raznovrstni kemični produkti, kakor trikloretilen (kot nadomestilo za bencin), umetna acetalna kislina in umetni alkohol.

Posebne važnosti za našo agrarno državo pa je, da se iz karbida izdeluje apneni dušik, po katerem ima tvornica ime. Apneni dušik (kalcijev cianamid) služi v prvi vrsti kot umetno dušično gnojilo z istim učinkom kot čilski soliter, katerega

ga uvažamo za drage novice iz južne Amerike. Z apnenim dušikom je mogoče agrarno produktivno zelo zvišati. Za proizvodnjo apnenega dušika se uporablja ta kot surovini karbid in dušik. Slednji se dobiva potom posebne naprave iz zraka, v katerem se nahaja kakor znano štiri petine dušika. Za izdelovanje apnenega dušika se zmelje karbid v fin prah, ki se v posebni peči spravi s dušikom v stik. Pod močno razgretjivo se spoji dušik s karbidom in apneni dušik (kalcijev cianamid). Apneni dušik se zmelje zopet v fin prah, ker la kot prah ima v zemlji učinek kot umetno gnojilo. Da se odpravi apnenemu dušiku prašenje, se ta produkt še posebno preparira z oljem. — Iz karbida se daje dalje napraviti drugi raznovrstni kemični produkti, kakor amonijak, amonijakova sol itd.

Tvornica ima za proizvodnjo in prevažanje vse moderne priprave, tako da se prihrani mnogo delavskih moči. Velika gospodarska korist tega velikopoteznega industrijskega podjetja je zlasti v tem, da dobiva vse sirovine v domači državi, pred vsem apno in oglje.

Ruška tvornica je po svojem obsegu ogromna in more ne le zadostiti vsem domačim potrebam, temveč že danes izvaža velike množine karbida in svojega umetnega gnojila ter tako znatno prispeva k zboljšanju naše trgovinske bilance.

Naši poljedelci krogi bi morali povečati izloži Ruške tvornice na Ljubljanskem sejmu posebno pozornost.

Konzervne tovarne Družba z o. z. na Vrhniki.

Konzervne tovarne na Vrhniki so bile osnovane v letu 1920. in so danes edino podjetje te vrste pri nas. Bile so šele pred kratkim v velikem stilu dograjene ter so spojene obenem s vsemi potrebnimi pomožnimi industrijami kakor: lastna žaga, strojno mizarstvo in sodarstvo, tvornica lesene in pločevinaste ambalaže, ekstrakcija kosti itd. Z ljubljanskim sejmom stopa to podjetje prvič v široko javnost.

Po ujedinenju Jugoslavije se je pokazalo, da v tako obsejni državi ni bilo niti ene tvornice konzerv v večjem obsegu, čeravno je naša država bogata na izvrstni živini, ki tvori glavni predpogoj za tako podjetje.

Glavna naloga podjetja je preskrbovanje vojske s konzervami. Poleg tega pa izdeluje prvovrstne delikatesne konzerve.

Tovarna proizvaža do sedaj do 70.000 konzerv dnevno pri 8 urnem delu. V skladu potrebe se delazmožnost lahko zviša na en štiri milijona konzerv.

Podjetje je bilo zamišljeno tudi kot eksportno podjetje. Sedanje visoke cene živini pa zelo otežujejo živahne trgovske stike s inozemstvom. Velike težkoče se pojavljajo vrh tega vsled predolge procedure carine pri izvozu konzerv in zlasti pri uvozu surovin (pločevine in gumije za tesnilo konzervnih pokrovočkov). Prepovedano carinsko poslovanje je že opetovano zakrivilo, da se celo pošiljke tako dragih predmetov pripele še po kvarjenju in neporabne.

Na ljubljanskem velesejmu si je napravilo podjetje lastni prenosljivi paviljon, ki je bil po načrtu g. inž. Costaperaria izdelan v lastni tiskarnici tovarne. V paviljonu so poleg do sedaj izdelanih vrst

konzerv razstavljeni tudi prekaljavni in klobasarski izdelki tvornice.

Od tovarne izdelane konzerve so polnovredne in zdrile konkurenco s vsako inozemsko tvornico. Za trajnost konzerv jamči podjetje šest let.

Keramična industrija

Ing. Pavlin in drug. Petrovče pri Celju.

Znamenita ta tvornica obstoji že krog 30 let. Svoječasni ustanovitelj je gojil izprva dekorativno keramiko. Pri svojih lepih proizvodih je uveljavljal pred vsem ornamentiko nemških alpskih dežel (taz. «alpenländische Bauelemente»). To blago je bilo v zapadnih državah zelo poznano. Tam se ga je tudi največ razpečalo. Kasneje je tvornica pričela izdelovati tudi komercialne keramično blago in predmete za dnevno rabo, n. pr. razne namizne in dekorativne predmete v slogu tzv. kmečke keramike.

Po prevrata je podjetje prešlo v slovenske roke in je danes izključno slovenska last. Stavilo si je za nalogo, da izdeluje poleg posode za rabo tudi vaskovratne galanterijske, dekorativne in umetnootbrne uporabne izdelke iz majolike in fajance v raznih motivih, pred katerimi imajo razni jugoslovanski narodni pretožno večino, drugi se pa drže japonskih, mauriških, renozančnih, bio-teamajerskih, abročnih in drugih starih in modernih prvovrstnih vzorov. Za danes ima tvornica zalogo vaskovratnih različnih izdelkov v izključno narodnem slogu. Trdka dela na to, da prinese vrsto slovenskih umetnikov slikarjev in kiparjev in da bodo njeni izdelki v vsakem vrstu prava jugoslovanska majolika, v duhu pristne jugoslovanske ornamentike. Poleg slovenskih imamo delavce in izvajalce v srbijske, abročni in drugih starih in modernih prvovrstnih vzorov. Za danes ima tvornica zalogo vaskovratnih različnih izdelkov v izključno narodnem slogu. Trdka dela na to, da prinese vrsto slovenskih umetnikov slikarjev in kiparjev in da bodo njeni izdelki v vsakem vrstu prava jugoslovanska majolika, v duhu pristne jugoslovanske ornamentike. Poleg slovenskih imamo delavce in izvajalce v srbijske, abročni in drugih starih in modernih prvovrstnih vzorov. Za danes ima tvornica zalogo vaskovratnih različnih izdelkov v izključno narodnem slogu. Trdka dela na to, da prinese vrsto slovenskih umetnikov slikarjev in kiparjev in da bodo njeni izdelki v vsakem vrstu prava jugoslovanska majolika, v duhu pristne jugoslovanske ornamentike. Poleg slovenskih imamo delavce in izvajalce v srbijske, abročni in drugih starih in modernih prvovrstnih vzorov. Za danes ima tvornica zalogo vaskovratnih različnih izdelkov v izključno narodnem slogu. Trdka dela na to, da prinese vrsto slovenskih umetnikov slikarjev in kiparjev in da bodo njeni izdelki v vsakem vrstu prava jugoslovanska majolika, v duhu pristne jugoslovanske ornamentike. Poleg slovenskih imamo delavce in izvajalce v srbijske, abročni in drugih starih in modernih prvovrstnih vzorov. Za danes ima tvornica zalogo vaskovratnih različnih izdelkov v izključno narodnem slogu. Trdka dela na to, da prinese vrsto slovenskih umetnikov slikarjev in kiparjev in da bodo njeni izdelki v vsakem vrstu prava jugoslovanska majolika, v duhu pristne jugoslovanske ornamentike. Poleg slovenskih imamo delavce in izvajalce v srbijske, abročni in drugih starih in modernih prvovrstnih vzorov. Za danes ima tvornica zalogo vaskovratnih različnih izdelkov v izključno narodnem slogu. Trdka dela na to, da prinese vrsto slovenskih umetnikov slikarjev in kiparjev in da bodo njeni izdelki v vsakem vrstu prava jugoslovanska majolika, v duhu pristne jugoslovanske ornamentike. Poleg slovenskih imamo delavce in izvajalce v srbijske, abročni in drugih starih in modernih prvovrstnih vzorov. Za danes ima tvornica zalogo vaskovratnih različnih izdelkov v izključno narodnem slogu. Trdka dela na to, da prinese vrsto slovenskih umetnikov slikarjev in kiparjev in da bodo njeni izdelki v vsakem vrstu prava jugoslovanska majolika, v duhu pristne jugoslovanske ornamentike. Poleg slovenskih imamo delavce in izvajalce v srbijske, abročni in drugih starih in modernih prvovrstnih vzorov. Za danes ima tvornica zalogo vaskovratnih različnih izdelkov v izključno narodnem slogu. Trdka dela na to, da prinese vrsto slovenskih umetnikov slikarjev in kiparjev in da bodo njeni izdelki v vsakem vrstu prava jugoslovanska majolika, v duhu pristne jugoslovanske ornamentike. Poleg slovenskih imamo delavce in izvajalce v srbijske, abročni in drugih starih in modernih prvovrstnih vzorov. Za danes ima tvornica zalogo vaskovratnih različnih izdelkov v izključno narodnem slogu. Trdka dela na to, da prinese vrsto slovenskih umetnikov slikarjev in kiparjev in da bodo njeni izdelki v vsakem vrstu prava jugoslovanska majolika, v duhu pristne jugoslovanske ornamentike. Poleg slovenskih imamo delavce in izvajalce v srbijske, abročni in drugih starih in modernih prvovrstnih vzorov. Za danes ima tvornica zalogo vaskovratnih različnih izdelkov v izključno narodnem slogu. Trdka dela na to, da prinese vrsto slovenskih umetnikov slikarjev in kiparjev in da bodo njeni izdelki v vsakem vrstu prava jugoslovanska majolika, v duhu pristne jugoslovanske ornamentike. Poleg slovenskih imamo delavce in izvajalce v srbijske, abročni in drugih starih in modernih prvovrstnih vzorov. Za danes ima tvornica zalogo vaskovratnih različnih izdelkov v izključno narodnem slogu. Trdka dela na to, da prinese vrsto slovenskih umetnikov slikarjev in kiparjev in da bodo njeni izdelki v vsakem vrstu prava jugoslovanska majolika, v duhu pristne jugoslovanske ornamentike. Poleg slovenskih imamo delavce in izvajalce v srbijske, abročni in drugih starih in modernih prvovrstnih vzorov. Za danes ima tvornica zalogo vaskovratnih različnih izdelkov v izključno narodnem slogu. Trdka dela na to, da prinese vrsto slovenskih umetnikov slikarjev in kiparjev in da bodo njeni izdelki v vsakem vrstu prava jugoslovanska majolika, v duhu pristne jugoslovanske ornamentike. Poleg slovenskih imamo delavce in izvajalce v srbijske, abročni in drugih starih in modernih prvovrstnih vzorov. Za danes ima tvornica zalogo vaskovratnih različnih izdelkov v izključno narodnem slogu. Trdka dela na to, da prinese vrsto slovenskih umetnikov slikarjev in kiparjev in da bodo njeni izdelki v vsakem vrstu prava jugoslovanska majolika, v duhu pristne jugoslovanske ornamentike. Poleg slovenskih imamo delavce in izvajalce v srbijske, abročni in drugih starih in modernih prvovrstnih vzorov. Za danes ima tvornica zalogo vaskovratnih različnih izdelkov v izključno narodnem slogu. Trdka dela na to, da prinese vrsto slovenskih umetnikov slikarjev in kiparjev in da bodo njeni izdelki v vsakem vrstu prava jugoslovanska majolika, v duhu pristne jugoslovanske ornamentike. Poleg slovenskih imamo delavce in izvajalce v srbijske, abročni in drugih starih in modernih prvovrstnih vzorov. Za danes ima tvornica zalogo vaskovratnih različnih izdelkov v izključno narodnem slogu. Trdka dela na to, da prinese vrsto slovenskih umetnikov slikarjev in kiparjev in da bodo njeni izdelki v vsakem vrstu prava jugoslovanska majolika, v duhu pristne jugoslovanske ornamentike. Poleg slovenskih imamo delavce in izvajalce v srbijske, abročni in drugih starih in modernih prvovrstnih vzorov. Za danes ima tvornica zalogo vaskovratnih različnih izdelkov v izključno narodnem slogu. Trdka dela na to, da prinese vrsto slovenskih umetnikov slikarjev in kiparjev in da bodo njeni izdelki v vsakem vrstu prava jugoslovanska majolika, v duhu pristne jugoslovanske ornamentike. Poleg slovenskih imamo delavce in izvajalce v srbijske, abročni in drugih starih in modernih prvovrstnih vzorov. Za danes ima tvornica zalogo vaskovratnih različnih izdelkov v izključno narodnem slogu. Trdka dela na to, da prinese vrsto slovenskih umetnikov slikarjev in kiparjev in da bodo njeni izdelki v vsakem vrstu prava jugoslovanska majolika, v duhu pristne jugoslovanske ornamentike. Poleg slovenskih imamo delavce in izvajalce v srbijske, abročni in drugih starih in modernih prvovrstnih vzorov. Za danes ima tvornica zalogo vaskovratnih različnih izdelkov v izključno narodnem slogu. Trdka dela na to, da prinese vrsto slovenskih umetnikov slikarjev in kiparjev in da bodo njeni izdelki v vsakem vrstu prava jugoslovanska majolika, v duhu pristne jugoslovanske ornamentike. Poleg slovenskih imamo delavce in izvajalce v srbijske, abročni in drugih starih in modernih prvovrstnih vzorov. Za danes ima tvornica zalogo vaskovratnih različnih izdelkov v izključno narodnem slogu. Trdka dela na to, da prinese vrsto slovenskih umetnikov slikarjev in kiparjev in da bodo njeni izdelki v vsakem vrstu prava jugoslovanska majolika, v duhu pristne jugoslovanske ornamentike. Poleg slovenskih imamo delavce in izvajalce v srbijske, abročni in drugih starih in modernih prvovrstnih vzorov. Za danes ima tvornica zalogo vaskovratnih različnih izdelkov v izključno narodnem slogu. Trdka dela na to, da prinese vrsto slovenskih umetnikov slikarjev in kiparjev in da bodo njeni izdelki v vsakem vrstu prava jugoslovanska majolika, v duhu pristne jugoslovanske ornamentike. Poleg slovenskih imamo delavce in izvajalce v srbijske, abročni in drugih starih in modernih prvovrstnih vzorov. Za danes ima tvornica zalogo vaskovratnih različnih izdelkov v izključno narodnem slogu. Trdka dela na to, da prinese vrsto slovenskih umetnikov slikarjev in kiparjev in da bodo njeni izdelki v vsakem vrstu prava jugoslovanska majolika, v duhu pristne jugoslovanske ornamentike. Poleg slovenskih imamo delavce in izvajalce v srbijske, abročni in drugih starih in modernih prvovrstnih vzorov. Za danes ima tvornica zalogo vaskovratnih različnih izdelkov v izključno narodnem slogu. Trdka dela na to, da prinese vrsto slovenskih umetnikov slikarjev in kiparjev in da bodo njeni izdelki v vsakem vrstu prava jugoslovanska majolika, v duhu pristne jugoslovanske ornamentike. Poleg slovenskih imamo delavce in izvajalce v srbijske, abročni in drugih starih in modernih prvovrstnih vzorov. Za danes ima tvornica zalogo vaskovratnih različnih izdelkov v izključno narodnem slogu. Trdka dela na to, da prinese vrsto slovenskih umetnikov slikarjev in kiparjev in da bodo njeni izdelki v vsakem vrstu prava jugoslovanska majolika, v duhu pristne jugoslovanske ornamentike. Poleg slovenskih imamo delavce in izvajalce v srbijske, abročni in drugih starih in modernih prvovrstnih vzorov. Za danes ima tvornica zalogo vaskovratnih različnih izdelkov v izključno narodnem slogu. Trdka dela na to, da prinese vrsto slovenskih umetnikov slikarjev in kiparjev in da bodo njeni izdelki v vsakem vrstu prava jugoslovanska majolika, v duhu pristne jugoslovanske ornamentike. Poleg slovenskih imamo delavce in izvajalce v srbijske, abročni in drugih starih in modernih prvovrstnih vzorov. Za danes ima tvornica zalogo vaskovratnih različnih izdelkov v izključno narodnem slogu. Trdka dela na to, da prinese vrsto slovenskih umetnikov slikarjev in kiparjev in da bodo njeni izdelki v vsakem vrstu prava jugoslovanska majolika, v duhu pristne jugoslovanske ornamentike. Poleg slovenskih imamo delavce in izvajalce v srbijske, abročni in drugih starih in modernih prvovrstnih vzorov. Za danes ima tvornica zalogo vaskovratnih različnih izdelkov v izključno narodnem slogu. Trdka dela na to, da prinese vrsto slovenskih umetnikov slikarjev in kiparjev in da bodo njeni izdelki v vsakem vrstu prava jugoslovanska majolika, v duhu pristne jugoslovanske ornamentike. Poleg slovenskih imamo delavce in izvajalce v srbijske, abročni in drugih starih in modernih prvovrstnih vzorov. Za danes ima tvornica zalogo vaskovratnih različnih izdelkov v izključno narodnem slogu. Trdka dela na to, da prinese vrsto slovenskih umetnikov slikarjev in kiparjev in da bodo njeni izdelki v vsakem vrstu prava jugoslovanska majolika, v duhu pristne jugoslovanske ornamentike. Poleg slovenskih imamo delavce in izvajalce v srbijske, abročni in drugih starih in modernih prvovrstnih vzorov. Za danes ima tvornica zalogo vaskovratnih različnih izdelkov v izključno narodnem slogu. Trdka dela na to, da prinese vrsto slovenskih umetnikov slikarjev in kiparjev in da bodo njeni izdelki v vsakem vrstu prava jugoslovanska majolika, v duhu pristne jugoslovanske ornamentike. Poleg slovenskih imamo delavce in izvajalce v srbijske, abročni in drugih starih in modernih prvovrstnih vzorov. Za danes ima tvornica zalogo vaskovratnih različnih izdelkov v izključno narodnem slogu. Trdka dela na to, da prinese vrsto slovenskih umetnikov slikarjev in kiparjev in da bodo njeni izdelki v vsakem vrstu prava jugoslovanska majolika, v duhu pristne jugoslovanske ornamentike. Poleg slovenskih imamo delavce in izvajalce v srbijske, abročni in drugih starih in modernih prvovrstnih vzorov. Za danes ima tvornica zalogo vaskovratnih različnih izdelkov v izključno narodnem slogu. Trdka dela na to, da prinese vrsto slovenskih umetnikov slikarjev in kiparjev in da bodo njeni izdelki v vsakem vrstu prava jugoslovanska majolika, v duhu pristne jugoslovanske ornamentike. Poleg slovenskih imamo delavce in izvajalce v srbijske, abročni in drugih starih in modernih prvovrstnih vzorov. Za danes ima tvornica zalogo vaskovratnih različnih izdelkov v izključno narodnem slogu. Trdka dela na to, da prinese vrsto slovenskih umetnikov slikarjev in kiparjev in da bodo njeni izdelki v vsakem vrstu prava jugoslovanska majolika, v duhu pristne jugoslovanske ornamentike. Poleg slovenskih imamo delavce in izvajalce v srbijske, abročni in drugih starih in modernih prvovrstnih vzorov. Za danes ima tvornica zalogo vaskovratnih različnih izdelkov v izključno narodnem slogu. Trdka dela na to, da prinese vrsto slovenskih umetnikov slikarjev in kiparjev in da bodo njeni izdelki v vsakem vrstu prava jugoslovanska majolika, v duhu pristne jugoslovanske ornamentike. Poleg slovenskih imamo delavce in izvajalce v srbijske, abročni in drugih starih in modernih prvovrstnih vzorov. Za danes ima tvornica zalogo vaskovratnih različnih izdelkov v izključno narodnem slogu. Trdka dela na to, da prinese vrsto slovenskih umetnikov slikarjev in kiparjev in da bodo njeni izdelki v vsakem vrstu prava jugoslovanska majolika, v duhu pristne jugoslovanske ornamentike. Poleg slovenskih imamo delavce in izvajalce v srbijske, abročni in drugih starih in modernih prvovrstnih vzorov. Za danes ima tvornica zalogo vaskovratnih različnih izdelkov v izključno narodnem slogu. Trdka dela na to, da prinese vrsto slovenskih umetnikov slikarjev in kiparjev in da bodo njeni izdelki v vsakem vrstu prava jugoslovanska majolika, v duhu pristne jugoslovanske ornamentike. Poleg slovenskih imamo delavce in izvajalce v srbijske, abročni in drugih starih in modernih prvovrstnih vzorov. Za danes ima tvornica zalogo vaskovratnih različnih izdelkov v izključno narodnem slogu. Trdka dela na to, da prinese vrsto slovenskih umetnikov slikarjev in kiparjev in da bodo njeni izdelki v vsakem vrstu prava jugoslovanska majolika, v duhu pristne jugoslovanske ornamentike. Poleg slovenskih imamo delavce in izvajalce v srbijske, abročni in drugih starih in modernih prvovrstnih vzorov. Za danes ima tvornica zalogo vaskovratnih različnih izdelkov v izključno narodnem slogu. Trdka dela na to, da prinese vrsto slovenskih umetnikov slikarjev in kiparjev in da bodo njeni izdelki v vsakem vrstu prava jugoslovanska majolika, v duhu pristne jugoslovanske ornamentike. Poleg slovenskih imamo delavce in izvajalce v srbijske, abročni in drugih starih in modernih prvovrstnih vzorov. Za danes ima tvornica zalogo vaskovratnih različnih izdelkov v izključno narodnem slogu. Trdka dela na to, da prinese vrsto slovenskih umetnikov slikarjev in kiparjev in da bodo njeni izdelki v vsakem vrstu prava jugoslovanska majolika, v duhu pristne jugoslovanske ornamentike. Poleg slovenskih imamo delavce in izvajalce v srbijske, abročni in drugih starih in modernih prvovrstnih vzorov. Za danes ima tvornica zalogo vaskovratnih različnih izdelkov v izključno narodnem slogu. Trdka dela na to, da prinese vrsto slovenskih umetnikov slikarjev in kiparjev in da bodo njeni izdelki v vsakem vrstu prava jugoslovanska majolika, v duhu pristne jugoslovanske ornamentike. Poleg slovenskih imamo delavce in izvajalce v srbijske, abročni in drugih starih in modernih prvovrstnih vzorov. Za danes ima tvornica zalogo vaskovratnih različnih izdelkov v izključno narodnem slogu. Trdka dela na to, da prinese vrsto slovenskih umetnikov slikarjev in kiparjev in da bodo njeni izdelki v vsakem vrstu prava jugoslovanska majolika, v duhu pristne jugoslovanske ornamentike. Poleg slovenskih imamo delavce in izvajalce v srbijske, abročni in drugih starih in modernih prvovrstnih vzorov. Za danes ima tvornica zalogo vaskovratnih različnih izdelkov v izključno narodnem slogu. Trdka dela na to, da prinese vrsto slovenskih umetnikov slikarjev in kiparjev in da bodo njeni izdelki v vsakem vrstu prava jugoslovanska majolika, v duhu pristne jugoslovanske ornamentike. Poleg slovenskih imamo delavce in izvajalce v srbijske, abročni in drugih starih in modernih prvovrstnih vzorov. Za danes ima tvornica zalogo vaskovratnih različnih izdelkov v izključno narodnem slogu. Trdka dela na to, da prinese vrsto slovenskih umetnikov slikarjev in kiparjev in da bodo njeni izdelki v vsakem vrstu prava jugoslovanska majolika, v duhu pristne jugoslovanske ornamentike. Poleg slovenskih imamo delavce in izvajalce v srbijske, abročni in drugih starih in modernih prvovrstnih vzorov. Za danes ima tvornica zalogo vaskovratnih različnih izdelkov v izključno narodnem slogu. Trdka dela na to, da prinese vrsto slovenskih umetnikov slikarjev in kiparjev in da bodo njeni izdelki v vsakem vrstu prava jugoslovanska majolika, v duhu pristne jugoslovanske ornamentike. Poleg slovenskih imamo delavce in izvajalce v srbijske, abročni in drugih starih in modernih prvovrstnih vzorov. Za danes ima tvornica zalogo vaskovratnih različnih izdelkov v izključno narodnem slogu. Trdka dela na to, da prinese vrsto slovenskih umetnikov slikarjev in kiparjev in da bodo njeni izdelki v vsakem vrstu prava jugoslovanska majolika, v duhu pristne jugoslovanske ornamentike. Poleg slovenskih imamo delavce in izvajalce v srbijske, abročni in drugih starih in modernih prvovrstnih vzorov. Za danes ima tvornica zalogo vaskovratnih različnih izdelkov v izključno narodnem slogu. Trdka dela na to, da prinese vrsto slovenskih umetnikov slikarjev in kiparjev in da bodo njeni izdelki v vsakem vrstu prava jugoslovanska majolika, v duhu pristne jugoslovanske ornamentike. Poleg slovenskih imamo delavce in izvajalce v srbijske, abročni in drugih starih in modernih prvovrstnih vzorov. Za danes ima tvornica zalogo vaskovratnih različnih izdelkov v izključno narodnem slogu. Trdka dela na to, da prinese vrsto slovenskih umetnikov slikarjev in kiparjev in da bodo njeni izdelki v vsakem vrstu prava jugoslovanska majolika, v duhu pristne jugoslovanske ornamentike. Poleg slovenskih imamo delavce in izvajalce v srbijske, abročni in drugih starih in modernih prvovrstnih vzorov. Za danes ima tvornica zalogo vaskovratnih različnih izdelkov v izključno narodnem slogu. Trdka dela na to, da prinese vrsto slovenskih umetnikov slikarjev in kiparjev in da bodo njeni izdelki v vsakem vrstu prava jugoslovanska majolika, v duhu pristne jugoslovanske ornamentike. Poleg slovenskih imamo delavce in izvajalce v srbijske, abročni in drugih starih in modernih prvovrstnih vzorov. Za danes ima tvornica zalogo vaskovratnih različnih izdelkov v izključno narodnem slogu. Trdka dela na to, da prinese vrsto slovenskih umetnikov slikarjev in kiparjev in da bodo njeni izdelki v vsakem vrstu prava jugoslovanska majolika, v duhu pristne jugoslovanske ornamentike. Poleg slovenskih imamo delavce in izvajalce v srbijske, abročni in drugih starih in modernih prvovrstnih vzorov. Za danes ima tvornica zalogo vaskovratnih različnih izdelkov v izključno narodnem slogu. Trdka dela na to, da prinese vrsto slovenskih umetnikov slikarjev in kiparjev in da bodo njeni izdelki v vsakem vrstu prava jugoslovanska majolika, v duhu pristne jugoslovanske ornamentike. Poleg slovenskih imamo delavce in izvajalce v srbijske, abročni in drugih starih in modernih prvovrstnih vzorov. Za danes ima tvornica zalogo vaskovratnih različnih izdelkov v izključno narodnem slogu. Trdka dela na to, da prinese vrsto slovenskih umetnikov slikarjev in kiparjev in da bodo njeni izdelki v vsakem vrstu prava jugoslovanska majolika, v duhu pristne jugoslovanske ornamentike. Poleg slovenskih imamo delavce in izvajalce v srbijske, abročni in drugih starih in modernih prvovrstnih vzorov. Za danes ima tvornica zalogo vaskovratnih različnih izdelkov v izključno narodnem slogu. Trdka dela na to, da prinese vrsto slovenskih umetnikov slikarjev in kiparjev in da bodo njeni izdelki v vsakem vrstu prava jugoslovanska majolika, v duhu pristne jugoslovanske ornamentike. Poleg slovenskih imamo delavce in izvajalce v srbijske, abročni in drugih starih in modernih prvovrstnih vzorov. Za danes ima tvornica zalogo vaskovratnih različnih izdelkov v izključno narodnem slogu. Trdka dela na to, da prinese vrsto slovenskih umetnikov slikarjev in kiparjev in da bodo njeni izdelki v vsakem vrstu prava jugoslovanska majolika, v duhu pristne jugoslovanske ornamentike. Poleg slovenskih imamo delavce in izvajalce v srbijske, abročni in drugih starih in modernih prvovrstnih vzorov. Za danes ima tvornica zalogo vaskovratnih različnih izdelkov v izključno narodnem slogu. Trdka dela na to, da prinese vrsto slovenskih umetnikov slikarjev in kiparjev in da bodo njeni izdelki v vsakem vrstu prava jugoslovanska majolika, v duhu pristne jugoslovanske ornamentike. Poleg slovenskih imamo delavce in izvajalce v srbijske, abročni in drugih starih in modernih prvovrstnih vzorov. Za danes ima tvornica zalogo vaskovratnih različnih izdelkov v izključno narodnem slogu. Trdka dela na to, da prinese vrsto slovenskih umetnikov slikarjev in kiparjev in da bodo njeni izdelki v vsakem vrstu prava jugoslovanska majolika, v duhu pristne jugoslovanske ornamentike. Poleg slovenskih imamo delavce in izvajalce v srbijske, abročni in drugih starih in modernih prvovrstnih vzorov. Za danes ima tvornica zalogo vaskovratnih različnih izdelkov v izključno narodnem slogu. Trdka dela na to, da prinese vrsto slovenskih umetnikov slikarjev in kiparjev in da bodo njeni izdelki v vsakem vrstu prava jugoslovanska majolika, v duhu pristne jugoslovanske ornamentike. Poleg slovenskih imamo delavce in izvajalce v srbijske, abročni in drugih starih in modernih prvovrstnih vzorov. Za danes ima tvornica zalogo vaskovratnih različnih izdelkov

Gospodarstvo

ANGLEŠKI ZAKON O ZAŠČITI DOMAČE INDUSTRIJE.

Iz časopisnih vesti bo čitateljem znano, da se je v Angliji že dolgo časa vrtil boj za industrijsko-zaščitni zakon. V Angliji, kjer je preko 70 let vladala politika svobodne trgovine, se je s sprejemom zakona o zaščiti domače industrije, takozvane Anti Dumping Bill, iz vrtil sedaj prehod k zaščitni carini. Dne 1. oktobra stopi novi zakon v veljavo za letošnje zaključke brez prehodnega roka.

Postavke nove angleške zaščitne carine so izredno visoke; znašajo namreč 33 1/2 %, oziroma eno tretjino od vrednosti blaga. Visoke postavke, kakor tudi sigurnost, kateri predmeti spajajo pod zaščitno carino, bodo zelo nevarne trgovskemu prometu. Po tem zakonu morejo namreč vse industrijske panoge, ki po gotovih normah dokazujejo potrebo zaščite proti inozemskemu uvozu, doseči upravičenost za visoko zaščitno carino 33 1/2 %. Ta zakon bo ščitil med drugimi kemično, jekleno, optično industrijo, s čemur bo precej prizadeta Nemčija, ki je mogla doslej mnogo teh predmetov vsled nizkih cen uvažati v Anglijo.

V Angliji se je še iz leta 1903. vrtil pod vodstvom Chamberlaina boj za zaščitno carino. Povojni čas je pripomogel delavnikom za zaščitno carino do zmage. Po vojni se je namreč potreba po zaščiti domače industrije v Angliji zlasti čutila, ker je vsled slabe valute ceneno inozemsko, predvsem nemško blago sililo konkuirati na domačem trgu domačemu dragemu blagu. Pod geslom »zaščite domače industrije pred ono inozemsko industrijo, ki prodaja v svrhu osvojitve trga v Angliji blago ceneje, nego v domači državi (Anti Dumping)«, je skoroda neopazeno zavzel protekcijski sistem zadnje veliko pozicijo svobodne trgovine v svetovnem gospodarstvu.

Učinki novega kurza v angleški trgovinski politiki se sedaj še ne morejo presoditi. Mnogi trdijo, da bo postal novi angleški carinski zakon početek diferencialnih carin in sredstvo trgovinsko-pogodbene politike novega stila. Kako se bo ta zakon izvajal, bo pač odvisno v prvi vrsti od politične konstelacije in osebe, ki bodo činitelji pri izvajanju zakona.

Med državami, ki so s tem zakonom zelo nezadovoljne, je na prvem mestu

Nemčija, katere blago je doslej poplavaljal Anglijo. Te poplave bo sedaj konec.

Sklep angleškega parlamenta pomenja na gospodarskem polju prevrat svetovnega pomena, ki ima lahko nedogledne posledice za razvoj svetovne trgovine in industrije.

— Razstava vseh vrst domačih pletarskih izdelkov. Prvo pletarsko podjetje Frane Janet v Dolskem pri Ljubljani (postaja Laze) razstavi od dne 8. — 25. t. m. poleg lastne delavnice v Dolskem bogato izbero najfinerje umetne in vse v to stroko spadajoče izdelke.

Da se p. n. občinstvo zlasti trgovci s tem prvim podjetjem na Kranjskem, ki obstoja ravnokar 20 let, bližje seznanijo, se priporoča, da to prvo razstavo pletarske industrije v največjem številu posejijo.

— Haloški vinogradi. Vinska letina v Halozah bo letos glede množine srednja, a kakovost vina bo prvovrstna. Grozdje je zdravo in je že sedaj sladko. Vročina je polju alcer škodovala, vinogradom pa je koristila, kar se kakovosti tiče. Vinska kupci ponujajo že sedaj od trsa 18 — 20 K za liter.

— Zlitne cene v Gajdohri (Bačka): pšenica 1030—1050 K, jari ječmen 920 K, oves 770 K (blaga malo), koruza franko postaja vtorovitve 780—800 K, beli fiol 950 K, moka št. 0 15.30 K brez vreče.

— Z novosadskega tržišča. Novosadska produktna borza je začela 30. avgusta z delom. Zlitna trgovina vsled pomanjkanja vagonov zastaja. Cene so precej stalne, narastle so nekaj ječmenu in ovsu, ker je bilo povpraševanje po teh dveh pridelkih živahno. Cene so nad svetovno pariteto, zato izvoz podira. V deželah, ki so doslej kupovale od nas, se kupuje sedaj ameriška pšenica in koruza. Vreme je za polja povoljno. Cene: pšenica 1020—1050 K, rž 700—780 K, ječmen 880—970 K, oves 740—770 K, koruza 760—780 K, moka št. 0 15.20—15.50 K, otrobi 500 K.

— Promet med Zagrebom in Reko. Po neki vesti iz Rima je dosežen sporazum med našimi in italijanskimi delegati o vzpostavitvi direktnega železniškega prometa med Zagrebom in Reko.

— Ekspozitura zagrebške Slavenske banke v Permonoštru. Zagrebška Slavenska banka d. d. jo otvorila v Permono-

štru v Baranji svojo ekspozituro. Na kolodvoru obneje postaje v Permonoštru otvori tudi menjalnico.

— Likvidacija Zagrebačke industrijske banke d. d. se sklene na izredni glavni skupščini 21. t. m.

— Kongres arabskih zemljoradniških združenj v Velikem Bečkereku (Banat) se vrši od 13. — 15. t. m. Na kongresu se bo razpravljalo o raznih ekonomskih problemih in o združnem položaju.

— Promet manjših pošilk. V svrhu ureditve prometa manjših pošilk na progi Maribor-Zagreb in dalje do Beograda se uvedejo na progi Vinkovci-Beograd vozovi za zbiranje takih pošilk. Ti vozovi bodo od Maribora do Siska priključeni vlakom št. 43, 513, 514, 515, 518 in 38, od Siska do Beograda pa vlakom št. 13 in 14.

— Ofertalna licitacija za nakup 60 vagonov krušne pšenične moke 80% ali 75 vagonov pšenice po 10 ton se bo vršila dne 10. t. m. ob 11. dopoldne v intenzivni Dravske divizijske oblasti v Ljubljani. Spejemajo se tudi ponudbe manjše količine. Kavelja 10% je položiti pri dravski divizijski oblasti v Ljubljani ali pri najbližji komandi, ki ima blagajno. Pogoj so na vpogled pri imenovani divizijski oblasti. Več na magistratni uradni deski.

— Nova založniška družba. Z glavnico 6 milijonov kron se je osnovala v Opatovcu nova založniška družba »Juga«, ki je prevzela izdajanje demokratskega glasila »Juga«. Med osnovele sta tudi predsednik skupščine dr. Ribar in minister Svetozar Prihičević.

— Montiranje mosta na Moravi pri Čupriji je pričelo te dni. To je za mostom na Savi drugi največji most v Srbiji.

— Stvka v ladjedelnicah sv. Marka v Trstu. Radl omejitve dela in zmanjšanja delavnega časa je izbruhnila v ladjedelnicah sv. Marka v Trstu stavka.

— Češki hmeljski trg. Iz Zatec poročajo z dne 3. t. m.: Včeraj se je vrtila v trgovinski in obrtni zbornici anketa o vprašanju svobodnega izvoza hmelja. Anketa ni dovedla do sporazuma. Pridelovalci hmelja so vstrajali na popolnoma svobodnem izvozu, dočim so pivovarji zahtevali, da se fiksira določen izvozni kontingent. Veled tega bo o tem brzkone v ponedeljek končno veljavno odločil urad za zunanjo trgovino. Ta sklep bo baže obstojal na kompromisu in bo izvoz precej svoboden. Ker se včeraj ni dosegel med pridelovalci in pivovarji sporazum miruje danes na hmeljskem trgu vsa kup-

olja. Samo dve trvdki kupujejo še dalje na deteli po ceni 6500 š. K za 50 kg (okrog 280 naših kron za 1 kg). Iz Nürnberga poročajo danes o slabem prometu. — Na tretji veliki vzorčni razstavi v Pragi, ki se je otvorila minuli četrtek v prisotnosti državnega predsednika Masaryka, je razstavilo 2250 češkoslovaških trvdik, 120 iz drugih evropskih držav in 46 iz ostalih kontinentov.

— Češkoslovaška kemična industrija. poseduje 60 — 70% kemične industrije bivše Avstro-ogrške. Ta industrija je večinoma navezana na izvoz. Glavni kupci so: Jugoslavija, Romunija, Bolgarska, Ukrajina, pozneje mogoče tudi Rusija. Češkoslovaška kemična industrija mora biti točki konkurenčni boj s Francijo, Anglijo, Ameriko in Nemčijo. Proizvaja v glavnem sredstva za tekstilno, kožno stekleno in keramično industrijo. Tvorile žveplene kisline obratuje samo 40—60%. Te tvornice morajo uvažati surovine iz Španije in Norveške.

— Krojenje bankovcev v Češkoslovaški znaša po izkazu bančnega urada 31. avgusta 11.455.175.000 š. K. Od 23.—31. avgusta je narastel promet bankovcev za 492.693.000 š. K.

— Premeščanje sedeža Angloavstrijske banke v London. Avstrijska vlada je narodni skupščini predložila zakonsko osnovo o premeščanju sedeža Angloavstrijske banke v London.

— Svoboden izvoz žita iz Bolgarske. Iz Sofije poročajo, da je sobranje sklenilo popolnoma prost izvoz žita.

— Cirkulacija bankovcev v Bolgarski znaša po izkazu od 1. t. m. 3.150.000.000 levov proti 3.400.000.000 levov v istem času lanskega leta.

— Madžarske železniške investicije. V madžarskem državnem proračunu za leto 1921/22. je predvidena za železniške investicije svota 1324 milijonov madžarskih kron.

— Stevilo konkurzov v Nemčiji je znašalo meseca avgusta 274 proti 202 v juliju in proti 134 v avgustu lanskega leta.

— Bančni izkaz Francoske banke dne 2. t. m. izkazuje 37.024.735.000 frankov papirnatega denarja v prometu.

— Istočni sejem v Vratistavi je bil odprt 4. t. m. Prisotna sta bila tudi dva zastopnika sovjetske Rusije.

— Položaj ameriške jeklene industrije se je polagoma zopet zboljšal. Delavstvo se stalno zopet sprejema na delo seveda z znižanimi mezdami. Znižanja znašajo od 10 do 15%, v posameznih slučajih tudi do 20%. Jeklarne in sorodni obrati do-

bivajo zopet naročila, vsled česar vidi med lastniki optimizem. Pričakuje se redukcija cen jeklarskih proizvodov.

Poslano.*

Ker se v Trbovljah širijo razne govorice, da so ob prihiti pogreba Njega Velikanstva kralja Petra v moji gostilni gostje počeli razna žaljiva dejanja, opozarjam, da bom proti vsakemu, ki bo lažnive in neresnične govorice o tem razširjal, sodnijsko postopala.

Trbovlje, 31. avgusta 1921.

Ana Berger, gostilničarka.

Poslano*.

V Trbovljah se širijo govorice, da se na dan pogreba Nj. Velikanstva kralja Petra v gostilni gospe Ane Berger tamkaj nahajajoči se gostje počeli nepatriotična dejanja s tem, da so na ta dan v večernih urah uprizorili neke sramotilne obrede v zasmeh in žaljenje Njega Velikanstva.

Ker sem bil ob tem času tudi v tej gostilni, ugotavljam resnici na ljubo, da so te govorice izmišljene in popolnoma neresnične in se to lahko tudi po drugih pričah dočene.

Trbovlje, 31. avgusta 1921.

Kos Mirko.

Poslano*

Neki denuncijant troši v »Slovenca« z dne 6. septembra t. l., št. 202, laži, da ponujajo mikronoški mesarji za govejo živino kmetom po 4 krome za kilogram, prodajajo pa meso po 24 kros kilogram.

Dotičnik, ki se ni upal podpisati svojega imena, če ravno ga poznamo, naj se podpiše s polnim imenom, da mu navijemo »mesa za plesce« laži in obrekovalja. Spravili ga bomo v tak položaj, da se mnogobrojnih starih dolgov ne bo zamogel poplačati.

Pet... k z imenom na dan!

Mokronog, dne 6. septembra 1921.

Mokronoški mesarji:

Anton Bale.

Anton Zlatpah.

* Za vsebino je uredništvo odgovorno le v toliko, v kolikor predpisuje zakon.

Damski modni salon

Ljubljana
Beethovnova ulica št. 9

TEODOR KUNC

Ljubljana
Beethovnova ulica št. 9

se priporoča

za izvrševanje angleških kostumov, plaščev, bluz in francoskih toalet, in vseh v to stroko spadajočih del.

Slovenska eskomptna banka

Ljubljana, Šelenburgova ulica šte. 1

Kapital: K 20,000.000 ——— Rezerve okrog K 6,000.000

Interesna skupnost s Hrvatsko eskomptno banko in Srbsko banko v Zagrebu. Izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje. Denarne vloge. Nakup in prodaja: efektov, deviz, valut. Eskompt menic, terjatev, faktur. Akreditivi. Borza.

Tovarna
Peko

ČEVLJEV
Peter Kozina & Co.
Tržič (Slovenija)

Glavna pisarna in zaloga na debelo in drobno, Ljubljana, Breg štev. 20.

Izdeluje čevlje za gospode, dame, dečke, deklice in otroke iz lak-, boks-, ševro-usnja in drugega materijala.

Najmodernejše oblike!

Konkurenčne cene!

Najsolidnejši izdelki!

Posetite našo razstavo na velesejmu!

ANTON STACUL

Liubljana, Šelenburgova ul. 4

priporoča svojo bogato zalogo specerijskega
in delikatesnega blaga.

Tovarna kartonaže in papirne industrije
J. BONAC SIN, LJUBLJANA

Copova cesta št. 16

ima razstavljene svoje izdelke na Ljub-
ljanskem velesejmu, paviljon E/5.

I. C. MAYER

LJUBLJANA

Ustanovlj. 1834.

MANUFAKTURA

EN GROS

EN DÉTAIL

'INDUS' d. d., preje C. Pollak

tovarne usnja in usnjatih izdelkov

Kranj, Vrhnika, Ljubljana. Centralna pisarna: Ljubljana, Sv. Petra c. 68. Telefon 528.

I. Industrija usnja.

**A. Vegetabilno (čreslostro-
jeno) usnje:**

1. kravine rujave, črne in cha-
grin, ter za mehove in strehe,
2. kipsi,
3. teletine,
4. ovčine in kozine
a) mazane, rujave in črne,
b) barvane za mobilje in ta-
peciranje in konfekcijo,
5. vachettes

- a) za izdelavo dokolenic, bar-
vane ali naravne,
- b) za izdelavo nogomet. žog,
- c) za izdelavo razne usnjate
konfekcije.
- 6) svinjine (specialiteta)
a) za fino jahalno opremo,
barvano ali naravno
- b) za kovčke,
- c) za mobilje in galant.
konfekcijo (Portemonnais,
portef. in knjigoveštvo.

7. podplati.
a) Trovloženi, hrastostrojani
podplati.
- b) Vache.
8. cronponi za izdelavo trans-
misijskih jermenov,
a) sp. strojeni, ang. sistem
b) hrastostrojani.

B. Chrom usnje.

1. Box-calf črno in barvano,
2. Chevreaux.

3. Chevette,
4. Chrom usnje za izdelavo no-
gometnih žog.
5. Chrom usnje za izd. jermén

C. Galan usnje.

za izdelovanje vezilnih in žival-
nih jermenčkov.

D. Lak usnje.

1. Box calf, 2. Chevreaux.

II. Industrija usnjatih izdelkov.

A. Čevljarski izdelki:

1. čevlji za štrpac,
2. čevlji za rudnike,
3. čevlji za šport in nogomet,
4. čevlji po vojaškem vzorcu.
5. sandale.

**B. Konfekcija transmisij-
skih gonilnih jermenov.**

1. Specijalni stroj,
2. hrastov stroj,
3. chromstroj,
4. jermenci za šivanje in ve-
zanje transmisij. jermenov.

C. Konfekcija za:

dokolenice (gamaše), nogometne
žoge, torbice, portefeuilles itd.
iz vegetabilnega, chrom in lak
usnja, nahrbtniki, sportni pa-
pasovi itd., tržne torbice.

Naše šole

Kje naj študirajo dijaki neosvobojenega ozemlja?

Mnogo se je že razpravljalo o tem vprašanju v slovenski javnosti. Problem pa je tako pomemben, da se ne moremo zadovoljiti le s splošnimi besedami, ampak ga moramo osvetliti v vsaki luči od vseh strani, ker so tu v prvi največji narodni in kulturni interes celih naših pokrajin.

Izhodišče vse šolske vzgoje našega parašaja mora sloneti najprej na vzgoji nacionalnega čuta. Naravno je, da more našemu dijaku nuditi tako vzgojo le ambijent, ki je sam nacionalen in ve torej sam ceniti vrednost lastne narodne kulture. Vse narodno in kulturno življenje se mora pretočiti v dijakovo dušo. Te predpogoje more nuditi le oni del naše svobodne domovine, ki si kuje svoje nacionalno in kulturno življenje po svoji volji, neovirano od vsakega zunanjega pritiska.

Primorski Slovenci naj tudi enkrat posežejo svoj minimalni šolski program, ne bodo mogli nikoli preprečiti, da bi se v njihovem dijaštvu, če se bo šolalo izra mladih let izključno le na domačih šolah, ne zabrisale one ostre črte nacionalne zavesti, ki so stavile našo mladino vedno v prve vrste vsakega kulturnega napredka. Če je Nemec v vzgojevanju tujerodne mladine velik šoven, je Italijan naravnost mojster raznarodovanja. V ubijanju nacionalnega čuta pri naši deci so Italijani še stokrat brutalnejši, nego more biti vsak Nemec. En primer: Vrši se ena izmed tisočih šolskih slavnosti z obirnim, skrajno šovinističnim italijansko-narodnim programom. V razredu je med italijanskimi dijaki pomešanih tudi par Slovencev, ki jim domače razmere niso dopustile, da bi obiskovali redno šolo v Sloveniji. Ti revčki so žrtve svoje nesrečne usode. Pri slavnosti niso sodelovali morda samo kot poslušalci, ampak tvorijo takorekoč glavne akterje italijanske patriotske komedije. Kdo naj nosi lepo italijansko trikoloro? Gotovo Slovence! — Kdo naj recitira gotove priložnostne pesmi? Gotovo Slovence! — Kdo naj poje večno slavo »lepi« Italiji? Gotovo Slovence!

Naravno je, da se to obdelavanje otrok v par letih tako oprime, da mu tariše v dušo sledove nacionalne mladosti, ki jih ne moreta izbrisati več ne

dom, ne življenje. Sram ga je lastnega jezika, sram lastne matere. Pomisliti moramo, da traja ta pouk najmanj 7—8 let, t. j. vsa leta srednješolskega študija. In v teh letih se kuje človekov značaj!

Imamo nekako »učiteljske« v Tolminu in nekako »gimnazijo« v Idriji. To so slovenske šole s slovenskimi učnimi močmi in bi mogle za silo nadomestiti pravo slovensko šolo. A kakor kažejo dogodki zadnjih mesecev, gre italijanska šolska politika za tem, da iztrebi iz obeh zavodov vse one učne moči, ki bi mogle s svojo značajnostjo, pridnostjo in temeljitostjo nuditi Slovincem v Primorju garancije za uspešen šolski pouk.

Važna je tudi točka o nastanitvi obeh zavodov. Izključno je, da bi primorski Slovenci kdaj dosegli nastanitev slovenskih srednjih šol v večjih kulturnih centrih, kakor so: Trst, Gorica in Pazin. Na ta mesta pazijo Italijani s tako skrbnostjo, ki je podobna že kaprici histerične ženske. Če pa naj imamo srednje šole v katerisibodi gorški ali istrski vasi, potem zopet ne moremo govoriti o kulturnem ambijentu, ki naj nudi našemu dijaku ne samo prilike, da si utrdi svoj nacionalni čut, ampak ki naj ga tudi duševno vsestransko razvije ter ga usposobi obenem za podrobno delo med narodom.

Taka bi bila tedaj v kratkih potezah razvita slika šolskih razmer v neodrešeni Primorji, ki jo moramo imeti vedno pred očmi, ko rešujemo problem nadaljnjega šolanja primorskega dijaštva.

Vzroki, ki so se navajali svoj čas v prilog študiju v Sloveniji za koroke dijake, veljajo v še večji meri za dijaštvo slovenskega Primorja. Tudi tu velja stavek: Bolje manj, a dobre, t. j. narodno zavirane (če že ne fanatične!) inteligence, kot veliko, a malo energične in malo odporne.

Meščanske šole v Ljubljani. Na javnih mestnih meščanskih šolah ljubljanskih se prične šolsko leto 1921./1922. v sredo dne 14. septembra t. l. s skupno sv. mašo in v četrtek dne 15. septembra t. l. z rednim šolskim poukom. Vpisovalo se bo v ponedeljek dne 12. in v torek dne 13. septembra vselej od osmih do dvanajstih dopoldne, in sicer: Za I. mestno deško meščansko šolo v šolskem posloplju Na prulah št. 13; za II. mestno

deško meščansko šolo v šolskem posloplju na Oasfiski cesti št. 242; za I. mestno dekliško meščansko šolo v šolskem posloplju na Oasfiski cesti št. 242. Vstop v I. razred meščanske šole je dovoljen le onim učencem in učenkam, ki so dovršili peto šolsko leto s splošno povoljnim uspehom. Otroci, ki na stanujejo v Ljubljani, se načelno pri sprejemanju odklanjajo. Vse podrobnosti se polazevo pri šolskih ravnateljstvih ob vpisovanju.

Na državni realni gimnaziji v Celju se vrše sprejemni izpiti za I. razred v torek dne 13. t. m. ob 8. uri zjutraj, ponavljalni in dodatni izpiti dne 12. in 13. septembra. Dne 14. septembra ob 8. uri sv. maša, dne 15. septembra se pa prične redni pouk.

Na državni realni gimnaziji v Mariboru se je treba prijaviti za sprejemni izpit za I. razred dne 10. in 11. septembra (soboto in nedeljo dopoldne od 9. do 12. ure). Izpit se vrši v ponedeljek dne 12. septembra ob pol 10. uri. Za vse druge razrede (II. do VII.) se vrši vpisovanje v torek dne 13. septembra od 8. do 11. ure. Dne 14. septembra je začetek šole. Podrobna pojasnila so razvidna na objavljeni deski v šolski veži.

Državno žensko učiteljsko v Mariboru. Ravnateljstvo naznanja, da se vrši vpisovanje v I. in II. letnik državnega ženskega učiteljskega v Mariboru dne 12. septembra od 8. do 12. ure v posloplju bivešega deželnega ženskega učiteljskega, Zrinjskega trg št. 1, I. nadstropje. Podrobnosti glede sprejema, zdravniške preiskave ter sprejemnih in ponavljalnih izpitov so razvidne iz oglasa v omenjenem posloplju, I. nadstropje.

Državna dvorazredna trgovska šola v Mariboru. Sprejemni in ponavljalni izpiti se prične v ponedeljek, 12. t. m. ob 8. uri. Prijave za vstop v I. deški letnik se naj pošljejo najkasneje do 10. t. m.; za dekliški oddelk I. letnika se novih prijav ne sprejema več. 14. september je redni šolski dan. Druge podrobnosti so razvidne iz oglasa v šolskem posloplju, Zrinjskega trg 1/1.

Na deški meščanski šoli v Mariboru je vpisovanje dne 11., 12. in 13. septembra vselej od 8. do 12. ure, dne 12. in 13. septembra po potrebi tudi od 14. do 16. ure. Učenci, ki so že posejali gori navedeni zavod, prinesejo seboj zadnje izpričevalo, oni pa, ki vstopijo nanovo, krstni list, domovnico, izpričevalo o kozarjamo, da se sprejemajo v I. razred le učenci, ki so s povoljnim uspehom dovršili 5. šolsko leto (brez reda 4), v nemške razrede le taki, ki nedvomno dokažejo, da so pristno nemške narodnosti. Morebitni izpiti so 14. in 15. septembra. Šolska maša je 14. septembra

ob 8. uri, pričetek pouka 13. septembra. Ravnatelj.

Državna realna gimnazija v Ptuj. Prijave za sprejemni izpit dne 11. septembra od 9. do 11. ure v ravnateljski pisarni; predloži se zadnje šolsko izpričevalo in rojstni list. Zadostuje tudi, ako ravnateljstvo do tega dne po pošti dobi dotične dokumente. Sprejemni, ponavljalni in naknadni izpiti dne 12. septembra, ob 8. uri. Vpisovanje novih učencev dne 12. septembra od 10. do 11. ure v ravnateljski pisarni; predloži se zadnje izpričevalo z odjavo prejšnjega zavoda in rojstni list. Vpisovanje starih učencev dne 13. septembra od 10. do 11. ure, vsak v svojem razredu. Sprejem novih učencev v III. razred je omejen, ker ni dovoljena vzporednica. — Ravnateljstvo.

Na dekliški in dekliški meščanski šoli v Trzinu se vrši vpisovanje učencev in učenek v I., II. in III. razred v sredo dne 14. septembra 1921. ob 8. uri. Ponavljalne izpite polagajo isti dan ob 14. uri. Na novo vstopajoči učenci naj pridejo v spremstvu staršev, če pa to ni mogoče, naj prinese s seboj zadnje izpričevalo, rojstni list in domovinski list. V četrtek dne 15. septembra 1921. je ob 8. uri sv. maša v farji cerkvi, potem pa redni pouk. Zunanji učenci naj prinese s seboj tudi ubožno izpričevalo, radi znižane vožnje po železnici. — Ravnateljstvo.

Glasbeni in pevski pouk na učiteljskih. Z naredbo pokrajinske uprave se s prihodnjim šolskim letom preureja glasbeni in pevski pouk na učiteljskih v Sloveniji tako-le: Splošno glasoslovje in petje se poučuje v vseh letnikih moških učiteljskih po dve uri na teden. Poleg slovenske se goji tudi srbska in hrvatska pesem. Goslanje se poučuje v vseh letnikih po dve uri na teden, pouk v klavirju in orgljanju pa se uvršča med neobvezne predmete. Na ženskih učiteljskih se mora vsaka gojenka učiti enega glasbila (gosli ali klavirja). Poučuje se v vseh letnikih po dve uri na teden. Glasbeno nadarjeni gojenci, oziroma gojenke, se smejo mesto pouka v učiteljsko udeleževati glasbenega pouka na konservatoriju v Ljubljani.

Šole za slabo nadarjene otroke. »Uradni list pokrajinske uprave za Slovenijo« objavlja v številki 106. z dne 3. septembra Pravilnik o ustroju šol za slabo nadarjene otroke. Število učencev v enem razredu takih šol naj ne presega števila 12; za vsakeh 6 nadštevilnih otrok je otvoriti vzporednico. Pomozna šola skrbi, kolikor more in kolikor ima sredstev, za izpuščene gojence tako, da jih priporoča za obrtne učence in da jih podpira drugače, da napredujejo in da se zaposlujejo in uveljavljajo

kot koristni član človeške družbe. V vsakem posameznem učencu vodi pomozna šola osebno popisanec tudi na čas v pošolski dobi.

ODISEJADA UBIJALCA.

Pretekli mesec je bil na francoskem španski meji ubit neki šofer. Stvar ni bila tako preprosta, da ni bil to dni aretiran v Bruslju nevaren slepar Lemaire, slepar, star komaj 22 let, ima za seboj že celo odisejado, in njemu se pripisuje tudi ta zločin.

Čudna in deloma fantastična je kariera tega »zločinca iz sporta«. Njemu pač ni bilo treba baviti se z razbojništvom, ker so njegovi stariši premožni in znane osebnosti v Parizu. Maurice, tako mu je ime, je ukradel nekoč doma 140.000 frankov in pobegnil z denarjem v Bruselj. Denar je hitro potrošil in se podal nato v Marseille, da se tamkalj vpiše v kolonijalno legijo. Vendar pa je že čez par dni zbolel in bil prepeljan v bolnico, iz katere je kmalu pobegnil. Napotil se je v Tanger, kjer mu je stric, znana oseba, dal mezga, s katerim je odhajal v španski Maroko. Tam je mezga prodal in odšel z denarjem v Alžirijo. Pri igranju na karte si je z golufijami pridobil toliko denarja, da je mogel odpotovati v Madrid. Na potovanju je okradel v nekem hotelu več potnikov, ko so bili ravno pri kosilu. Nakradel je tudi mnogo dragocenosti in en brovning. V San Sebastianu je izgubil pri kartah zopet vse, razven brovninga. Ker mu je postajalo na francoskih tleh vroče, je napadel avto, ki ga je dobil na cesti, da bi z njim zbežal preko španske meje. Šoferja je ustrelil in ga vrzel v jarek. Avto se mu je na potu pokvaril, nakar je prodal pnevmatike, voz pa prepustil svoji usodi. Šel je na Špansko, ampak se je obrnil v Buržo, kjer ga je končno doletela roka pravice.

UPORABA MEČA V ZRAČNIH BOJIH.

O priliki neke razprave v angleški spodnji zbornici o reformi vojaških oblik, je polkovnik Wedgewood vprašal, zakaj niso letalski častniki pas s sabljo, ker ne pridejo nikdar v položaj, da bi bilo treba v zraku poseči po sablji. Minister je molčal. Molčali pa vsekakor niso častniki, ki so, listajoč po Miltonovem delu »Izgubljeni raj« našli v četrtem spevu poglavje, v katerem se bje med nadangeljem Mihaelom in Satanom boj s meči v zraku. Ako bodo letalci torej obdržali sablje, bo to samo Miltonova zašuga.

DELNIŠKA TISKARNA

D. D.

LJUBLJANA, MIKLOŠIČEVA CESTA 16.

Izdeluje vsakovrstne tiskovine za urade, trgovce in obrtnike, društva, zasebnike. Knjige, brošure, časopise. Točna izvedba, zmerne cene. Zaloga uradnih tiskovin za okrajna glavarstva

Umetniške tiskovine, barvotiske vseh vrst izvršuje tiskarna, ki je opremljena z vsemi najmodernejšimi stroji, pripravami in tehničnim materialom, najhitreje in dovršeno strokovnjaško

Lastna knjigoveznica

izvršuje knjigoveška dela od najpreprostejše do najfinejših vrste

Na Ljubljanskem velikem semnju, paviljon E št. 13

Blagajna velikega vojvode

Roman.

(Konec.)

«Visočanstvo», je odgovoril Filip, »bojim se, da moji rojaki že tako preveč mislijo na Ameriko... in jaz... jaz nimam več pravice, da se predstavljam kot Šved; dolgo let je že, kar sem zapustil Švedsko».

«Ako bi kdaj zopet rabili svojo domovino», je rekel don Ramon, »tedaj veste, kje jo najdemo; mesto da mi pošljete par ducatov svojih rojakov, pridite vi sami na Minorke».

Filip se je molče — smetljaje naklonil, ni vedel kaj naj odgovori. V razgovor se je sedaj vplela tudi velika vojvodinja Olga:

Rekli ste mi v Marseilu, predno ste me spoznali, da je ta, ki je podvzel borzno špekulacijo z minorčanskimi državnimi papirji, to naredil, ker se je nadejal dobička. Vi ste ta špekulant. Povejte mi, na kak dobiček ste računali?»

To vprašanje je bilo Filipu skrajno neprijetno! Ni bil zastoj sin naroda, ki ga je ravnokar tako poveljeval veliki vojvoda. Ko je pogledal in oči mlade in lepe vojvodinje, zdelo se mu je naenkrat vsa njegova špekulacija nesolidna, dobiček se mu je zdel umazan, neprijeten. Čez par sekund je šele odgovoril:

«Tega ne morem povedati! Sicer pa jaz sploh nisem... Vprašajte rajše gospod Isaacs».

Vojvodinja Olga se je nato obnila k znamenitemu angleškemu finančniku, bila je mirna kot vedno. Filip se je nehote spomnil na njen obračun pred odhodom iz Marseilla.

«Torej gospod Isaacs govorite vi!»

Mr. Isaacs si je pogladil svojo meštrovsko brado in začel razlagati: «Moj prijatelj, gospod profesor, je izdelal vse proračune in izračunal koliko so zaslužili prejšnji lastniki državnih papirjev. Jaz mislim, da so se številke menjale med 9 in 6 procenti! Vzemimo srednjo mero: 15 ali 16... Toda...»

Ko je Filip čul te besede se je šele zavedel, ker ves razgovor mu je bil nerazumljiv.

«Visočanstvo!» je rekel. «Jaz sem priložil 50.000 funtov, želel bi, da dobim to svoto nazaj, ampak niti groša več! Ko sem začel z borzno špekulacijo, sem imel opraviti z neznanimi ljudmi, ako želite, da ostanemo še na-

dalje znanci, prosim vas, opustite vsak obračun.

Olga je hitro rekla:

«In celokupna vsota? Koliko ste vložili v špekulacijo, kapital, obresti, stroški?»

Mr. Isaacs jo je začudeno pogledal: Kapital, obresti, stroški! Kak trgovski talent ima ta dama! «Milion, tristo tisoč funtov, toliko sem dal jaz, profesor je dodal še pederet tisoč funtov. To so stroški. Obresti, ako jih sploh smemo računati znašajo petnajsto funtov!»

Vojvodinja je pazljivo poslušala, potem je pa rekla mirno in s svojo navado, da vznemadi svoje poslušalce:

«Kaj zahtevate, ako bi hotela, da mi izročite takoj vse papirje!»

Stari in izkušeni borzijanec, kot je bil Isaacs je ostrmel in zajecjal:

«Kaj, sedaj... takoj?»

«Da!» je odgovorila nestrpno.

«Sedaj, takoj! Pavejte samo cen!»

Skoro pol minute je trajalo, predno je Isaacs uvidel, da je stvar popolnoma resna, pogledal je Filipa in rekel:

«No recimo takole dva milijona funtov...»

«Dva milijona?» je vskliknila vojvodinja... Dobro! Vi ste priča naše kupčije, profesor Pelotard!»

Predno je mogel Filip sploh kaj odgovoriti, sedla je za mizo potegnila iz svoje torbice knjižico s čeki in hitro izpolnila vse potrebne rubrike na čeku.

Vstala je in mirno rekla:

«Prosim, to je vaš ček, mr. Isaacs. Prosim dajte mi potrdilo, da ste ga sprejeli in izjavo, da je državni dolg velike vojvodine Minorke poravnani! Ostanle še sedeset tisoč funtov...»

Mr. Isaacs jo je opazoval s začudenimi očmi... potem je pogledal ček. Bil je naslovljen na Credit Lyonnais v Parizu; v ozki srednji vrsti, kamor se komaj napiše par črk, je bral napisano: Izplačati mr. Isaacsu 50.000.000 frankov (pedeset milijonov frankov)! To je bil največji ček, ki ga je imel sploh kdaj v rokah, ček vreden onega, ki ga je držal v rokah! Torej konec je stoletnih državnih dolgov velike vojvodine Minorke. Pogledal je vojvodinjo in rekel:

«Razen 50.000?»

«To je prispevek gospoda profesorja. Z njim obračunam posebej! Oziroma izračunava z mojim soprogom!»

Pogledala ga je in potegnila iz torbice kos papirja.

«Vi se torej branite, da sprejmete ta spomin?»

Filip je nehote vzel listič in ga prebral... Bil je ček na Credit Lyonnais, ravno tak kot Isaacsov... in v desnem kotu je blestela številka:

Pet milijonov frankov!

Filip je mirno zvil ček in pristopil k mizi, kjer je gorela sveča za kadilce cigaret, mirno je pritaknil papir k plamenu sveče in pustil, da je izgorel... Veliki vojvoda in vojvodinja sta ga molče opazovala... Gospod Isaacs je pa na široko odprl usta...

Vojvodinja je rekla:

«Vi torej zahtevate, da napišem nov ček? To ni lepo!»

«Mislim, da je to, kar sem storil dovolj da dokazem, kako visoko spoštujem naše prijateljstvo! Milijon, dvesto pedeset tisoč frankov se glasi svota, ako sem prav izračunal!» je odgovoril Filip.

Vojvodinja je napisala nov ček, Filip ga je vtaknil v žep, a don Ramon je rekel:

»Res sreča je, ako ima človek odločno in energično soprogo. Prepočevala mi je, enostavno, da se vmešavam v te stvari! Gospodinjstvo se mora začeti brez dolgov, pravi ona! Vidim, da stojim že pod copato, dragi profesor!»

«Visočanstvo», je odgovoril Filip, «vem, kakšni občutki so to!»

Vojvodinja je zardela, Filip je pa nadaljeval:

«Ali smem vaše vojvodsko in kneževsko visočanstvo nekaj vprašati?»

«Samo vprašajte! Kaj želite?»

«Zakaj svojega sedanjega soproga niste nikdar imenovali tako, kot se imenuje. Raoul, Roland, Ronald... vse je bil samo Ramon ne!»

Zopet je zardela in se oklenila svojega soproga, zasmejala se je in rekla:

«Sedaj pa niste tako duhoviti, kot ste bili vedno doslej... Zakaj... zato... da ste mi imenovali vi njegovo ime, ki sem ga hotela slišati!»

Gospod Filip Collin in mr. Isaacs sta se pripravljala, da obiščeta mašo, toda na povabilo velikega vojvode so odšli na koprno vsi; Isaacs, Collin, veliki vojvoda s svojo soprogo in stari sešor Paqueno.

Sraže ruskih mornarjev so patrulirale po mestu, prebivalstvo se je skrivalo preplašeno za mlaji in kandelabri, ki jih je dal okrasiti veliki vojvoda don Ramon, da proslavi svojo in svoje soproge vrnitev na Minorke. Konjeniki so dirjali naokrog in pro-

glašali vrnitev ter poroko velikega vojvode; o revoluciji ni bilo niti besede; zato je vsebovala proklamacija sledečo vest: vsi državni davki vojvodine Minorke se zmanjšajo za eno desetinko vsote, kolikor so znašali doslej in se znižajo še pozneje!

Filip Collin se je smejal in rekel:

«Tako visočanstvo, vam se ni treba bati nove revolucije! Minorke se bliža velika in sijajna bodočnost!»

«Hvala, dragi gospod profesor!» je rekel don Ramon s hvaležnim pogledom... «Samo nekaj, kar je najbolj čudnega in za mene najbolj nerazumljivega mi še niste razložili... ono pismo... marveč...»

«Visočanstvo!» je odgovoril Filip, «pustimo te stvari... Kaj nas briga to? Naj leže ta zadeva v grob s Semjonom Markovičem in sedmimi upor, niki... ki so danes že mrzli in otrpeli!»

«Prav imate!» je rekel veliki vojvoda in se nehote stresel. To ni za nas!»

Gori v starem dvoru, kjer so zarjaveli vodopadi s težavo izkašljevali mleze bistré vode, že dolgo časa, kar niso bile v obratu, kjer se je dvigalo sto in sto plamen plinove razsvetljave, sta se sprehajala gospod Isaacs in finančni minister Paqueno. Pregledala sta vse poslovne knjige velike vojvodine Minorke in znameniti angleški finančnik je premišljeval, kar je videl. Rekel je:

«Čudno, jako čudno je, nerazumljivo! Stiriintrideset let, pravite... neverjetno, s takimi upniki, takimi izvori... in takim ugledom. Recite mi samo...»

Prenehal je za trenutek potem je nadaljeval:

«Povejte mi... vaša nagrada...»

«Moja nagrada! Sešor?»

Stari Paqueno se je zasmejal, ves srečen... a ne užaljen.

«Moje plačilo je bilo ves čas zupanje mojega vladarja in pravica, da sem ga znal vedno imenovati kot svojega prijatelja!»

«In sicer nič...?»

Mr. Isaacs ga je pogledal z začudenimi očmi...

«Da, sicer nič! To je vse kot preveč za men!»

Mr. Isaacs ga je zopet opazoval: «Recimo torej pet tisoč... mislim in predlagam, ako bi hoteli sprejeti pri meni službo. Ni sicer kneževska plača, toda recimo, pet tisoč funtov letno... za začetek recimo... imam

nekaj negotovih, recimo neznanjih, vihi podjetij... in...»

Stari sešor Paqueno se je smejal: «Sešor prepozno je! Niti pet, niti deset tisoč funtov bi me ne mogli zapeljati...»

Gospod Isaacs se je skoro razjezil: «Razumem vas... konkurenca je tu... gotovo je govoril z vami že moj konkurent?»

Stari minister Paqueno je položil svojo uvelo roko na njegovo ramo: «Da, konkurent, sešor! Toda ta konkurent je druge vrste, kot si mogoče vi predstavljate!... Neznaten samostan... sešor... neznanen jeziški samostan v Barcelini. Tja grem... kakor hitro se spozna moj milostljivi vladar v naših razmerah. V malo čelico bratstva svetega sreča grem potem... sešor...»

Mr. Isaacs ga je gledal začuden, ni ga razumel, opazoval ga je najmanj pet minut... Potem se je spomnil, kar je naredil Filip Collin s čekom, skomignil z rameni in rekel:

«Pač so stvari, ki jih jaz ne razumem!»

Zvečer istega dne je bila sijajna večerja na krovu oklopnice «Carja Aleksandra». Bili so tam Filip, Isaacs, velikovojvodski par, veliki knez Mihajlo, Paqueno... tudi tu je bilo kaviar in vodke, kar je s posebnim zadovoljstvom ugotovil Isaacs.

Angleška jahta «The Petrel» je priplula k ruskemu velikanu, na povelje velikega kneza so prepeljali Filipa in znamenitega angleškega finančnika na ruskem čolnu do angleške jahte. Kapitan Dupont, katerega je Filip že tekom dneva odstopil je odpotoval s svojo «Štorkljo». Začelo se je mračiti, palme na zahodu se so videle v svojih škrlatnih obrisih na večernem nebu, ki se je bočilo kot ovenel rožni list nad otokom Minorke...

Raz krova «Carja Aleksandra» so pozdravljali Isaacs in Collina na jahti «The Vetreli» veliki knez in veliki vojvoda s svojo soprogo!

Jahta «The Petrel» je pa plula mirno v sredozemsko morje!

Filip Collin je nastavljal svoje roke na usta in zakričal:

«Drugo leto se vrnem z jahto kapitana Duponta na Minorke! Upam pa, da bo takrat štorklja že na obisku na Minorke in da dobi don Ramon XX. do atkrat že svojega naslednika.

Hiša

v Ljubljani

se po ceni prodaja. 1450

Kupcu je lepo stanovanje takoj na razpolago. Posužbe na upravnishvo «Jutra» pod št. 1450.

Naročite se na „Pota in cilji“.

Zbirka poljudno-znanstvenih spisov.

I-II zvezek: A. Melik, Zgodovina Srbov, Hrvatov in Slovencev. I. del, vez. 21 K, II. del, vez. 42 K. Za oba zvezka po pošti K 540 več.

III-IV zvezek: Dr. Fr. Weber, Uvod v filozofijo. 72 K, pošti 3 K več.

V zvezek: A. Melik, Zemljepis kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev. Meh. vez., fin. papir 80 K, pošti 3 K več. Broš. navadni papir 42 K, pošti 2 K več.

Naročila sprejema

Iskovna zadruga v Ljubljani, Sodna ulica 6.

Več slaščičarjev in lektorjev

se sprejme pri trdki

Josip Rajster, 1451 Soštanj. 3-2

Priporočamo

knjige za mladino:

Ilika Waschtetova, Pravljice. Z večbarvnimi slikami. Vez. 40 K, pošti 2 K več. Habberton-Serli, Bob in Tedi. Povest s slikami. Broš. 24 K, vez. 30 K, pošti K 240 več.

Cika Jova Zmaj-Gradnik, Kalamandarija. Otroške pesmi. Vez. 16 K, pošti 1 K več. Naroča se pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Sodna ulica 6.

Kdor hoče kaj prodati
Kdor hoče kaj kupiti
Kdor išče službe itd.
— inseriraj v „Jutru“

Naročajte dnevnik „Jutro!“

Zahvala.

Za vse dokaze iskrenega sočutja, ki so mi bili izraženi ob nenadomestljivi izgubi moje nepozabne matere, oziroma stare matere itd.

Agneze Peterca

se tem potem najtopleje zahvaljujem.

Posebno se zahvaljujem prijateljem in znancem iz mesta kakor tudi iz okolice, ki so spremili nepozabno na zadnji poti in vsem darovalcem krasnih vencev in cvetlic.

V imenu vseh sorodnikov:

Franc Peterca.

1458

V Ljubljani, dne 7. septembra 1921.

Potrži globoke žalosti naznanjamo vsem prijateljem in znancem, da je naš predobri, nepozabni oče, oziroma stari oče, brat in tast, gospod

Blaž Jesenko

trgovec in posestnik

danes, dne 7. septembra 1921, ob 1/2 12. uri izdihnil svojo blago dušo.

Pogreb se bo vršil v petek, dne 9. septembra t. l. ob 16. uri iz hiše žalosti. Stari trg št. 11.

Bodi mu obranjen blag spomin!

V Ljubljani, dne 7. septembra 1921.

1465

V imenu sorodnikov:

Alojz, trgovec. Stanko, ravnatelj zavarovalnice „Croatia“ sinova.

NAZNANILO.

Slav. občinstvu podpisana vlijudno naznanja, da je

zlatarsko trgovino z delavnico

skupaj prevzela in se bo zaloga po ceni in brez carinskih doklad razprodajala, kakor briljanti, slatina, srebrnina in obina-srebro. Lepa darila za vsako priliko. Poročni prstanj v vseh oblikah, na željo tudi po meri narejene.

Vse popravila se ceno in točno v lastni delavnici izvršujejo. Dalje so še čez 80 let v zalogi fini originalni šivalni stroji. Kurz za vesanje brezplačno.

Za obilne obiske se vlijudno priporoča z velospoštovanjem

Jos. Selovin-Cuden,

1456 2-1

prej tvrdka Meisetz-Krepelka, Mostni trg 19.

Najfinejši konjak medicinal (pristen vinski destilat), prvovrstno slivovko in pristen domač brinjevec prodaja samo na debelo 1439 8-3

Parna veležganjarna ROBERT DIEHL, CELJE (Slovenija).

Mestna občina Kočevje razpisuje

službo občinskega tajnika.

Prošnje je vlagati do 1. oktobra t. l. Plača po dogovoru.

1456 8-2

Več kolporterjev sprejme upravništvo „Jutra“, Sodna ul. 6.

Sirtega srca naznanjamo, da je moja srčno ljubljena soproga, naša

Marija Kernc

v sredo dne 7. t. m. ob 10. uri dopoldne po dolgi in mučni bolezni za vedno sklenila svoje življenje.

Pogreb se bo vršil v petek dne 9. septembra ob pol 6. uri popoldne

iz delnice bolnice k zadnjemu počitku k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 7. septembra 1921.

1455

Ivan Kernc, soprog. — Eihard, Friderik, Janko, sinovi. — Marija, hči. — Marija Kernc, roj. Kanaver, sinova. — Majda, vaukinja.

Njiva

Vsebina trinajste/štirinajste številke:

Stefan Sagadin: NAŠA USTAVA.
Nikola Radojčić: KOSOVSKE BOJE.
Maks Obersnel: NASA ŽELEZNA INDUSTRIJA V DESETELETJU 1911—1920.
Aleksander Blimović: INDEKSNE ŠTEVILKE.
Joža Bohinjec: PROBLEMI SOCIALNEGA ZAVAROVANJA.
PREGLED: POLITIKA: Smeri sovjetskega razvoja. — KULTURA: Fr. Ilešič: Milenko Vesnić. — MED REVIJAMI.
Na platnicah: Dnevnik.

V Ljubljani 1921.

„Njiva“ stane letno 120 K, za naročnike „Jutra“ le 60 K.
Letno izide 20 števil po poldrugo polo (24 strani). Vsebina je zelo bogata in raznovrstna. Zlasti opozarjamo na sestavke gospodarske vsebine.
Prihodnja številka izide v kratkem!

Tovarna

čevljev

Tržiču, Slovenija.

Zaloga, pisarna in prodaja na debelo in drobno v Ljubljani v lastni hiši, na Bregu 20.

Izdeluje vsakovrstne

čevlje

za gospode, dame, deklice, dečke in otroke iz boks-, ševro-, lak-usnja in drugega materiala.

Najboljša kvaliteta! — Najmodernejša oblike! Konkurenčne cene!

Anončni zavod

Drago Beseljak in drug

Sodna ulica št. 5.

INDUS D. D.

790

prej CARL POLLAK

1395 4—4

tovarna usnja in usnjatih izdelkov.

Kranj

Ljubljana

Vrhnika

Centralna pisarna: Ljubljana, Sv. Petra cesta 68. — Telefon št. 528.

I. Industrija usnja.

- A. Vegetabilno** (čreslostrojeno usnje): 1. kravine ružave, črne in chagrin ter za mehove in strehe; 2. kipsi; 3. telečine; 4. ovčine in kozine; a) mazane, ružave in črne, b) barvane za mobilije, tapetiranje in konfekcijo; 5. Vachettes: a) za izdelavo dokolenic, barvane ali naravne, b) za izdelavo nogometnih žog, c) za izdelavo razne usnjate konfekcije; 6. svinjine (specialiteta): a) za fino jabolno opremo, barvano ali naravno, b) za kovčke, c) za mobilije in galanterijsko konfekcijo (portemonnais, portefelles in knjigoveštvo); 7. podplati: a) trovloženi hrastostrojani podplati, b) Vache; 8. Crouponi: a) za izdelavo transmisijskih jermenov, b) hrastostrojani.
- B. Chrom usnje**: 1. Box-calf črno in barvano; 2. Chevreaux; 3. Chevrete; 4. Chrom usnje za izdelavo nogometnih žog; 5. Chrom usnje za izdelavo jermenov.
- C. Galun usnje** za izdelovanje vezilnih in šivalnih jermenčkov.
- C. Lak usnje**: 1. box-calf; 2. Chevreaux.

II. Industrija usnjatih izdelkov.

- A. Čevlarski izdelki**: 1. čevlji za strapac; 2. čevlji za rudnike; 3. čevlji za sport in nogomet; 4. čevlji po vojaškem vzorcu; 5. sandale.
- B. Konfekcija transmisijskih gonilnih jermenov**: 1. specialni stroj; 2. hrastov stroj; 3. chromostroj; 4. jermenci za šivanje in vezanje transmisijskih jermenov.
- C. Konfekcija za dokolenice** (gamaše), nogometne žoge, torbice, portefeuilles itd. iz vegetabilnega chrom in lak usnja, nahrbtniki, športni pasovi itd., tržne torbice.

727

VELETRGOVINA

1421 3—2

GREGORC & VERLIČ

Brzjavni GRELIČ

LJUBLJANA

Telefon interurb. št. 346

priporočila

špecerijsko, kolonijalno blago in vsakovrstno žganje.

Konkurenčne cene! Zahtevajte cene! Točna postrežba!

Zastopana na ljubljanskem velosejmu paviljon H 272

Absolvent trgovske šole

oslova trgoškega tečaja, več strojepisja se sprejme takoj pri večjem tovarniškem podjetju v Ljubljani. Prosilec s prakso v knjigovodstvu ima prednost. Poudarimo pod „Knjigovodstvo“ na upravnistvo „Jutra“.

V najem se odda s 1. oktobrom 1921 v Zuzemberku v hiši št. 2 v prvem nadstropju udobno

stanovanje

s štirimi sobami, kuhinjo, jedilno shrambo, kletjo, perilno kuhinjo in velikim krasnim vrtom. To stanovanje je jako primerno za tukega zdravnika, ki ima tudi prednost in si ga lahko vsak čas osebno ogleda. Pismene poudbe z navedbo stanarine poslati je do 20. septembra letos Posojilnici v Zuzemberku št. 2.

Mlad agilen vpeljan trgovski potnik

specerijske stroke želi premeniti mesta. Cenjene ponudbe pod šifro „Agilnost“ na upravništvo „Jutra“.

Priporočamo domačo trgovko:	Malí trgovski in obrtni oglasnik.	Izšaja poljubno. Vsaka objava 4 K.
Skladišča: Balkan, d. d., Dunajska c. 33. [d. p.]	Puškarni: Kaiser F. K., Selenburgova ul. 6.	
Spedicija: Balkan, d. d., Dunajska c. 33. [d. p.]	Pisalni stroji: [d. p.] Bar Franc, Cank. nabr. 5. Tel. 407.	
Trgovine: L. Mikuš, izdelovanje dežnikov, Mestni trg 15.	Razmnoževalni aparati: [d. p.] Bar Franc, Cank. nabr. 5. Tel. 407.	
Derenda Fran , konfekcija, manufaktura na debelo, najnižje cene, Emonaka cesta 8.	Kleparstvo: T. Korn, Poljanska cesta 8.	
Mehanična delavnica: [d. p.] Bar Franc, Cank. nabr. 5. Tel. 407.	Seliškar Ivan , urar, Ljubljana, Rožna dolina 10. Vsako popravilo izvršujem točno in ceno.	
	Brusovnica: Vekoslav Vanino, Stari trg.	

!! Kupujte nove knjige !!

Tiskovne zadrug:

- D. Fajgel, Tik za fronto.** Zbirka črtic, ki popisujejo dogodke v Gorici po izbruhu vojne med Italijo in Avstrijo 1915. Broš. 36 K, po pošti 2-80 K več.
- A. Novačan, Veleja.** Drama. Broš. 28 K, vez. 36 K, po pošti K 2— več.
- Shakespeare-Zupančič, Macbeth.** Broš. 32 K, vez. 40 K, po pošti K 2-80 več.
- Ilka Waschtetova, Pravljice.** Z večbarvnimi slikami. Vez. 40 K, po pošti K 2— več.
- Fr. Veber, Uvod v filozofijo.** Pota in cilji, 3.—4. zvezek. Cena 72 K, po pošti 3-40 K več.
- Knjige se naročajo pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Sodna ul. 6.

Lastni razstavní paviljon na ljubljanskem velikem sejmu 3. do 12. sept. 1921.

Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode, delniška družba v Ljubljani.

Telefon št. 1—67 (Ljubljana)

Brzjavni: Papirnica Vevče.

t. č. centrala: Papirnica v Vevčah. Pošta: D. M. v Polju pri Ljubljani. Postaja južne železnice: Zalog.

Papirnice v Vevčah, papirnica, tvornica celuloze in lesovine v Goričanah in tvornica lesovine v Medvodah.

Mesečno proizvajanje 100 vagonov raznih vrst papirja:

Papir iz tkanine, brezlesni pismeni, pisarniški, tiskovni in konceptni papir. Strojepisni, bankpost-, karton- in risalni papir. Brezlesni dokumentni koncept-meliran, nebeljeni konceptni papir; srednječrni pisalni in tiskovni papir, karton za dopisnice. Brzjavni svitki in papir za naustnike (stročnice). Navadni tiskovni kuler in papir za lepake v vseh barvah. Rotacijski tiskovni papir. Ovojni papir iz čiste celuloze in navadni ovojni papir.

1385 4—4

Sklicujte se pri svojih naročilih na oglase v „Jutru“!

Tovarna
JOS. REICH
Ljubljana, Poljanški nasip 4. Podružnica: Selenburgova 4.
PODRUŽNICE: **MARIBOR** **NOVO MESTO** **KOČEVJE**
Gongoska ul. 38. Glavni trg. Štev. 39.

Ivan Zakotnik
Telefon št. 379. mestni tesarski mojster Telefon št. 879.
Ljubljana, Dunajska cesta 46.

Vsakovrstna tesarska dela, kakor: moderne lesene stavbe, ostrešja za palače, hiše, vile, tovarne, cerkve in svinike; stropi, razna tla, stopnice, lednice, paviljoni, verande, lesene ograje itd.

Gradba lesenih mostov, jezov in mlinov.
Parna žaga. 1880 10—6. Tovarna furnirja.

Ljubljanski veliki semenj, paviljon E, odd. št. 35.
Keramična industrija
inž. Pavlin in drug
Petrovče pri Celju, Slovenija
1382 priporoča svojo bogato zalogo blaga 4—4
Iz kamenine in majolike, raznih namiznih in umivalnih servizov, vaz, žardinjer, stenskih krožnikov, namiznih nastavkov, krožnikov raznih vrst, vrčev, skled i. t. d.

Kolektivna razstava
Saša Šantel
Telovadnica „Mladike“
(ogel Subločve in Levstikove ulice)
9—12 1—3
Od 3. do 12. septembra. Vstop 2 Din. in 1 Din.

MENJALNICA
SLOVENSKE ESKOMPTNE BANKE
v Ljubljani, nasproti glavnega kolodvora.
Kupuje in prodaja devize in valute po najugodnejših dnevnih cenah. — Ima poseben borzni oddelček. — Pre-
Telefon št. 3. vzema vse bančne posle. Telefon št. 3.
1419 7—6

Mehanična vrvarna, terilnica, predilnica
Anton Sinkovec, Kranj-Grosuplje
Centrala: Grosuplje. Telefon: Grosuplje 1.
razstavlja svoje izdelke na Ljubljanskem velikem semnju paviljon E št. 39, katerega obisk vljudno priporočamo. 1420 10—5

Pozor! Trgovci s klobuki in modistinje, Pozor!
Ne pozabite si ogledati razstavnega prostora, paviljon E št. 41
Franjo Cerar, tovarna slamnikov in klobukov
1422 Domžale (Stob) pri Ljubljani. 10—5
Tovarna je 7 minut oddaljena od postaje Domžale.

Največja zaloga
klavirjev in pianin
v Ljubljani 1488 8—4
tvdka Jerica Hubad, roj. Dolenc
Ljubljana, Mišerjeva ulica št. 5
se priporoča za nakup najboljših instrumentov izvrstnih tovarn po najsolidnejših in nizkih cenah.

ERJAVEC & TURK
789 „Pri Zlati lopati“ 26—18
trgovina z železnino
(pri Hammerschmidt)
Ljubljana, Valvazorjev trg št. 7
nasproti križevniške cerkve.
Zaloga cementa in karbida.

VILA
v kraani legi na Gorenjskem (5 minut od železniške postaje) z 9 sobami, električno razsvetljavo, popolno hišno opremo, lepim parkom, je ugodno na prodaj. Naslov v upravnistvu „Jutra“. 1446

Velika zaloga: dvokolesa, otroški in razni stroji, pnevmatika in vsakovrstni deli. **F. BATJEL**, Ljubljana, Stari trg 28. Sprejme se v polno popravilo, za emaliranje s ognjem in poniklanje: dvokolesa, otroški vozički, šivalni in razni stroji in deli. **Mehanična delavnica**, Karlovska cesta 4.

„TRIBUNA“
tovarna dvokoles in otroških vozičkov
Ljubljana, 1369 4
Karlovška cesta 4, Zvonarska ul. 1.

Vedno velika izbira vseh vrst **bombaža, sukanca, kvačkanca, nogavic**, za dame in gospode, ter galanterije na debelo **Karel Prelog**, Ljubljana, Sv. Jakoba nabrežje št. 11. 1356 3

Več rabljenih dvokoles, šivalnih strojev in otroških vozičkov v dobrem stanju: se ceno prodaja: **Ljubljana, Karlovska cesta 4.** 1470 3

L. Mikuš
Ljubljana
Mestni trg 15
izdelovatelj dežnikov
Na drobno! Na debelo!
Zaloga sprehajalnih palic.
1337 Popravila točno in solidno! 58—6

V dobro službo se vzame poštena, pridna in pripravna

služkinja.
Vprašati je pri upravnistvu „Jutra“, Ljubljana, Sodna ulica 6.

Ivan Magdič
krojač 1389 5—4
Ljubljana, Gledališka ulica 7.

Proda se hiša
z lepim vrtom in hlevom, pripravna za obrtnike, poleg okrajne ceste pri rudarski bolnišnici Loke štev. 269. Stanovanje prazno 31. decembra 1921. Več se poizve pri lastniku **Ivanu Orešniku**, zaloga pive Union, Trbovlje 2. 1415 8—7

Iv. Jax in sin
Dunajska c. 15., Ljubljana.

Šivalni stroji
Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev in tovarne v Linciu. Ustanovljena leta 1867. Vsežanje poučnje bresplacno.
Pisalni stroji
„Adler“.

Geniki zastoj in franko.
Kolesa iz prvih tovarn: Dürkopp, Styria, Waffrad.
182 Začasno znižane cene. 24—15

„Diamalt“
Pozor pekl! „Diamalt“-tovarnice Hauser & Sobotka Beč-Stavlan se dobiva zopet v predvojni kakovosti pri glavnem zastopniku za Jugoslavijo **Edvardu Dužanec** v Zagrebu. — Skladišče: **Strossmayerova ulica 10.**

Predtiskarija
kleknanja in veziva
C. J. HAMANN
Mestni trg 8.

Obleke
moške, fantovske in deške, mikado, raglane, površnike, kožuhe, jahalne hlače. **Specialitate v otroških oblekah (kostumih)** in drugi konfekciji od najpreprostejšega do najfinjšega kroja v najboljši izdelavi ter
razno sukno, hlačevino in podloge

nabavite najceneje edino le pri **konfekcijski industriji**
Telefon št. 318 **FRANDE** 1394 10—6

Udeleženeo
Ljubljanskega vzorčnega velesejma
Paviljon E, oddelek št. 52. Ljubljana, Emonska cesta 8. **Fran Derenda**

ŠOLSKI ZVEZKI
za ljudske in srednje šole,
na razpolago v vsaki množini.
Priznana najboljši lastni izdelki
iz belega, finega papirja in močnih ovitkov.
Učiteljska tiskarna, Ljubljana
Franciškovska ulica 6. 1379 10—7
Najnižje cene! Zahtevajte cenik! Točna postrežba!
Ljubljanski veliki semenj, paviljon E št. 4.

„JADRAN“
uvozna in izvozna družba z o. z. v Ljubljani
Dunajska cesta 9, telefon interurban št. 113
priporoča po najnižjih cenah:
„Jadran“- in „Ilirijo“-kremo za čevlje; kolomaz prima, iz tovarne Koller & Braitner; čokolado, prima švicarsko „Rudin“; sladkor, kavo, riž, milo, sodo, vžigalice, petrolej, bencin, metle in vse druge v specerijsko stroko spadajoče predmete. Nakup in prodaja deželnih pridelkov.
Zahtevajte ponudbe! 1446 4—2

Slovenska
gradbena
družba
z o. z., Ljubljana
Tehniška pisarna v tovarni Keršič.
Izvršuje:
vse vrste visokih in globokih stavb, betonske in železobetonske gradbe, vodne gradbe, električne centrale, izkoriščanje vodnih sil, moderne industrijske gradbe, mostne gradbe.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo, Ljubljana,
Brzjavni naslov: Kredit Ljubljana **Prešernova ulica 50, v lastnem poslopiu.** 141 59 **Telefon št. 40 in 457**
Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predujmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter kuponov, nakazila v tu- in inozemstvo, safe-deposits ltd. ltd.